

Szépségek randevúja

Több mint ötven autócsoda a Concours d'Elegance-on.
6. oldal

Inspiratív kortárs alkotók

Beszélgetés Geskó Judit művészettörténésszel.
9. oldal

Szezonnyitás vitorlabontóval

A Kishamis fedélzetéről megkoszorúzták a tavat – ezzel kezdetét vette ünnepélyesen is az idei vitorlásszezon. Mintegy kétszáz hajóval elrajtolt a balatoni évadnyitó vitorlásverseny, a nagyhajós regatta. A vitorlabontó ünnepség hagyományaihoz híven idén is több klasszikus, történelmi hajó sorakozott fel a móló előtt, majd a hazai vitorlássport legidősebb, máig vitorlázott legendás hajójáról, a több mint 120 éves elegáns cirkálóról, a Kishamisról koszorúzták meg a Balatont.

– Ez a szép hagyományú ünnep a nyári turisztikai szezon megnyitója is egyben. Várjuk a versenyeket, a Kékszalogot, a világbajnokságokat – mondta köszöntőjében a Vitorlás téren dr. Bóka István, Balatonfüred polgármestere.

Megnyitóbeszédében Rákossy Balázs, a Pénzügyminisztérium európai uniós források felhasználásáért felelős államtitkára a Balatont a magyar turizmus egyik legfontosabb fellegetőjének nevezte, külön kiemelte Balatonfüredet, ahol az utóbbi években páratlan fejlesztések valósultak meg.

– A Magyar Turisztikai Ügynökség jelentős forrásokat

A több mint százhusz éves Kishamis fedélzetéről a hagyományoknak megfelelően megkoszorúzták a Balatont

biztosít arra, hogy a Balatonnál megfelelő színvonalú szolgáltatások legyenek, hogy megtalálják igényüket a kapcsolódni és a sportolni vágyók egyaránt. A fejlesztések folytatódnak, új kikötőhelyek, kerékpárutak és szállások létesülnek.

– Az idei év már az olimpiai felkészülés jegyében zajlik a magyar vitorlázásban. Minden esély megvan arra, hogy négy hajóosztályban öt olimpikonnal legyen ott Magyarország Tokióban az olimpián, ami a sportág eddigi legnagyobb magyar sikere lenne

– fogalmazott Kollár Lajos, a Magyar Vitorlás Szövetség elnöke.

A szövetség elnöke hangsúlyozta: idén öt nemzetközi vitorlásversenyt rendeznek, és a tervek szerint elkezdődik a balatonfüredi megállópontra fejlesztése is. Az utóbbi évek-

ben a vitorlássport utánpótlásában résztvevők száma a kétszeresére növekedett, egyre több a verseny és egyre több a versenyző is.

A Balaton egyébként egyre vonzóbb a külföldi és belföldi turisták számára. A hivatalos adatok szerint a múlt évben

összesen 5,925 millió vendégéjszakát töltöttek el a vendégek a balatoni régióban, ez 2,9 százalékos növekedést jelent 2017-hez képest, kétéves távlatban még látványosabb, 9 százalékos bővülés következett be, ami 473 ezerrel több vendégéjszakát jelent.

A vitorlázókat a két város kapcsolatának harmincéves jubileumát ünnepeve *Andreas Haas*, Balatonfüred német testvérvárosa, Germering polgármestere is köszöntötte.

– Barátságot kötöttünk egymással, sok szinten működnek ezek a kapcsolatok. Mi is sok látnivalót tudunk kínálni a hozzánk érkezőknek, bár ilyen gyönyörű tavunk nincsen – mondta a bajor város elöljárója a Vitorlás téren rendezett ünnepségen, ahol a germeringi fúvószenekar is fellépett. A beszédek után a szezon hivatalosan is megnyitották, majd délben a móló elől 210 hajóval elrajtolt az évadnyitó verseny. A hajósok előbb Alsóörsnél, majd pedig Tihanynál fordulva érkeztek vissza a balatonfüredi célba.

Az első balatoni vitorlabontót 1935. június 9-én rendezték. Az ünnepségnek is fontos szerepe volt az akkoriban csak júliusban és augusztusban aktív balatoni idény bővítésében. Ma már jelentősen hosszabb a versenyszezon, hiszen a vitorlásévad március végétől november közepéig tart. **Martinovics Tibor**

Rangos elismerés Figula Mihálynak

Maguk a borászok választották meg, ki közülük a legjobb. A szavazatok alapján idén Figula Mihály a Borászok Borásza. A április utolsó hétvégéjén rendezett díjátadó gálavacsorán tizenharmadik alkalommal adták át a rangos díjat.

A Borászok Borászai egyenként megalkották a saját ötvenes listájukat az általuk javasolt nevekkkel, amelyet elküldtek a díjat gondozó Vinum Praemium Alapítvány kuratóriumához.

A beérkezett listákat a kuratórium összegezte, majd közös megegyezéssel véglegesítették az ötven legjobb magyar borász nevét. Ők aztán újra szavaztak, így alakult ki az az ötfős lista, amelyre a

végző szavazáson lehetett voksolni.

Végül az *Áts Károly* (Grand Tokaj Zrt.), *Bárdos Sarolta* (Tokaj Nobilis Szőlőbirtok), *Figula Mihály* (Figula Wines), *Ipacs Szabó István* (Vylyan Szőlőbirtok és Pincészet) és *Maurer Oszkár* (Maurer Pincészet) közül a balatonfüredi borász, Figula Mihály lett a Borászok Borásza.

Figula Mihály így köszönte meg a díjat: „Mi sose vagyunk elégedettek. Annyit tudok ígérni nektek, nagyon komolyan vesszük továbbra is a dolgunkat. Aki ismer minket, az tudja, a nap huszonnégy órájában mind a tizenhét kollégával a maximumra törekszünk. Mindenkinek szeretném megköszönni, mert 2008-ban, édesapám halálakor erősen billegett a léc.

(Folytatás a 3. oldalon.)

Testvérvárosi delegáció

Dr. Bóka István polgármester meghívására Balatonfüredre látogatott egy 31 fős delegáció testvérvárosunkból, Germeringből. A két település tavaly ünnepelte együttműködésének 30. évfordulóját, akkor egy magyar delegáció utazott Germeringbe, most ezt a látogatást viszonozták a bajorok.

A hivatalos delegációval együtt szintén a vitorlabontó ünnepségre érkezett a germeringi fúvós zenekar, pontosabban az önkéntes tűzoltók zenekara, a Blaskapelle der Freiwilligen Feuerwehr Unterpfaffenhofen, akik azon túl, hogy a Balatonfüredi Fúvószenekarral együtt is játszottak az ünnepségen, önálló koncertet is adtak délután a Vitorlás téren.

(Folytatás a 3. oldalon.)

Az év bortermelője

A XXVIII. Városi borversenyen az összesített eredmények alapján Kálmán József, az Arias Borászat vezetője lett Az év bortermelője Balatonfüreden kiténtető cím birtokosa.

A Salgótarjánból származó Kálmán József szülei 1991-ben vettek egy kis birtokot Pécselyen. A családi indíttatás nyomán 2008-ban fogalmazódott meg benne, hogy borászással szeretne foglalkozni. Édesapjával és édesanyjával viszik a pincészet ügyeit, igazi családi vállalkozás az övék.

Ma már tíz hektáron gazdálkodnak, a vidék kedvelt fajtáit termesztik Pécselyen, zászlóshajó boruk az olaszrizling. Az elismeréssel Kálmán József kívívta, hogy az idei borheteken övé legyen a legelső pavilon. **BFN**

Négy épület a mélygarázs felett

Étteremmel, borozóval, sörözővel, üzletekkel és galériával gazdagodik a Zákonyi sétány

Javában zajlanak az építési munkálatok a Zákonyi sétányon, a város egyik legfontosabb turisztikai attrakciójának szánt beruházás a tervek szerint július elejére elkészül. Az uniós pályázati pénzből a Magyar Turisztikai Ügynökség (MTÜ) mint konzorciumi vezető segítségével megvalósuló fejlesztés teljes költsége várhatóan 1,3 milliárd forint lesz.

A Gyógyhelyfejlesztés elnevezésű projekt keretében zajló építkezés során a Zákonyi sétányon álló mélygarázs fölötti területet építik újjá. A kilencezer négyzetméteres területen négy új épületet alakítottak ki.

Az ingatlan Halászkert felőli részén egy 80 négyzetméteres épület áll, ebben ruhaholt és ékszerüzlet kap helyet. Mellette egy kétszintes, 500 négyzetméteres épületben a földszinten étterem, az emelethen galéria nyílik. Nagyjából a tér közepén egy 300 négyzetméteres épület áll, amelyben két üzlethelyiséget alakítanak ki, egy sörözőt és egy borozót,

Szökőkút és jégpálya

A beruházás részeként mintegy 8 ezer négyzetméteren rendezik a zöldterületet, parkosítanak, igényes burkolatokkal gyalogos utakat létesítenek. A terület északkeleti részén kialakítottak egy szökőkutat, és a Zákonyi út mellett megépül egy telente, szezonálisan működő 60x15 méteres jégpálya is. A beruházáshoz az önkormányzat mintegy 400 millió

forint önerőt biztosít, de jelentős bevételekre számít a város a bérleti díjakból. A Gyógyhelyfejlesztés elnevezésű projekthez tartozik a szabadtéri színpad hamarosan befejeződő átépítése, illetve a Brázay strand fejlesztése is, az egyhektáros területen új, bárki számára megközelíthető partszakaszt nyit meg a város, itt szeptemberben indulnak a munkálatok.

utóbbi, információink szerint, a Zelna borászat működteti majd. Mindkettőben lesz étel-árusítás is. A terület északi részén, a Zákonyi utca felől nézve a jobb sarokban pedig egy közösségi térként is funkcionáló kortárs galéria, divattörténeti kiállítóhely létesül.

– Minden önkormányzati tulajdonban van, a vállalkozók bérleti díj ellenében használják majd az épületeket. Meglepett, hogy az üzlethelyiségek hasznosítását többször is meg kellett hirdetnünk, nagyobb érdeklődésre számítottam. Jól haladnak a munkálatok, várhatóan július elején megnyitnak a szolgáltatók, birtokba lehet venni a parkot, a két kiállítóhely azonban a nyár végén, de lehet, hogy csak a következő szezontól üzemel majd – válaszolta kérdésünkre dr. Bóka István polgármester, aki hangsúlyozta: fontos szempont volt, hogy az Écsy utcáról nyíló műemléki épület jól látszódjon, hiszen a gyönyörű villa a város egyik legszebb épülete.

– Bizom benne, hogy a tulajdonos is megérti az idők szavát, és felújítja az épületet – tette hozzá a polgármester.

Martinovics Tibor

Az év rendőre-díj

1992 óta ünnepik hazánkban a rendőrség napját, ezzel egy időben indult el Balatonfüreden Az év rendőre-díj átadása is. A városházán megtartott ünnepségen dr. Bóka István polgármestertől ezúttal Stumpf Attila rendőr főtörzsosztályos vehette át a rangos kitüntetést. Stumpf Attila a sorkatonaság alatt kedvelte meg a fegyveres szolgálatot, felmenői közül is többen a rendőri pályát választották. A füredi kapitányságon 31 éve dolgozik, jelenleg mint szolgálatirányító parancsnok. A képen a kitüntetett és felesége

BFN

Köszönet dr. Bánáti Jenő ügyvéd úrnak!

Heuréka, megtaláltam, aki meghallgat, idejét, tudását adja, együttérzéssel, türelmével, mosolyával erősít. Teszi mindezt ingyen, önzetlenül! Gondol az itt felejtett nyugdíjasokra is, akik rezszivel, technikával küszködve, kirekesztve élnek. Nekem azonnal talált megoldást! Köszönettel, tisztelettel: Ildikó

Dr. Bánáti Jenő ügyvéd úr érdeklődés esetén továbbra is ingyenes jogi tanácsadást vállal szerdánként 14 órától az Arácsi Népházban. Érdeklődés, illetve bejelentkezés a népház telefonszámán: 87/788-456

Nyár végére elkészül az egészségügyi központ

Augusztus végére elkészül a Huray-Honvéd utca sarkán álló Füredi Egészségügyi Központ és alatta az 58 férőhelyes mélygarázs. A fele-fele részben uniós és magánberuházásból megvalósuló központban a gyógytevékenység várhatóan a jövő évben kezdődik el.

A jelenleg szerkezetkész állapotban lévő Füredi Egészségügyi Központban helyet kap több rendelő és kutatószoba, néhány betegszoba, illetve torna- és terápiás helyiség, ezekben a szívinfarktus után lábadozó betegek terápiás kezelését végzik majd. Az épület alatt kétszintes mélygarázs épül, ennek egyik szintjét, amely 58 autó befogadására alkalmas, az önkormányzat vásárolta meg, ez az épület átadása után közparkolóként funkcionál majd.

Az összesen 1,6 milliárdos projektben három cég – az Ultra Projekt Kft., a Híd Transz Kft. és a Somogyi Udvar Kft. – érdekelt.

– A szívinfarktuson átesett betegek komplex rehabilitációs kezelésének egy újfajta terápiás módját szeretnénk majd itt alkalmazni. Ezt a módszert jelenleg 70 kardiológiai beteg bevonásával kutatjuk, terveink szerint jövő évtől már tudjuk fogadni a betegeket. Egy életminőség-javító rehabilitációról van szó. Szakmai együttműködést kötöttünk a balatonfüredi Kardiológiai Rehabilitációs Intézzel, de megmarad az épület kutatóközpont funkciója is. Az egészségügyi kutatás-fejlesztési beruházás a Széchenyi 2020 GINOP pályázaton nyert 820 millió támogatásból valósul meg. A kétszintes mélygarázst és a

felső szinten lévő 16 lakást magánberuházásban építjük, az utóbbiak el is keltek már – válaszolta kérdésünkre László György, a beruházást végző konzorcium vezetője.

A projekt Magyarországon és a térségben első ízben valósít meg olyan tudományos vizsgálatsorozatot, ami a keringési és anyagcsere-betegséghez vezető, életmód eredetű okok kezelését célozza. A kutatás hipotézise, hogy még a genetikus hajlamú betegségek kialakulását, illetve szövődményeit is jelentősen befolyásolja a speciális terápia.

Korábban már megírtuk, hogy a beruházás egy ingatlan-cserének köszönhető.

2017-ben született testületi döntés arról, hogy az önkormányzat átadja a beruházó cégnek a Huray-Honvéd utca sarkán lévő ingatlan, amiért cserébe megkapja az akkor még a cég tulajdonában lévő Esterházy-kastélyt. A város ezzel megszerzett egy értékes műemlék épületet, amelyet pályázati pénzből rehabilitálni tud, ugyanakkor a cserébe adott ingatlanon is egy fontos beruházás valósul meg. Lényeges szempont volt, hogy a korábban parkolóként használt terület beépítésével ne veszítsen parkolóhelyeket a város, ezért vásárolta meg a cégtől a készülő mélygarázs egyik szintjét. **MT**

Építeni szeretne, nem felszámolni

Ambiciózus tervvel érkezett Tihanyba a Limnológiai Kutatóintézet új igazgatója. Jordán Ferenc tisztában van azzal, hogy a kutatók, a gazdasági és a politikai élet szereplői gyakran nem ugyanazt szeretnék, de ígéri: rajtuk nem fog múlni, csak a tő érdekeit tartják majd szem előtt.

– Komoly figyelmet szentelünk a jövő fiatal kutatóinak a bevonására, úgy, hogy ők is fejlődjenek, ne csak a seniorokat segítsék. Jelentősen növelni akarjuk a nemzetközi láthatóságunkat, ide fogunk csábítani külföldi kollégákat,

Amit fejleszteni szeretnénk, az a különböző kutatási részterületek integrálása. Erre korábban is volt törekvés, de a módszertani eszközök javulásával most további lehetőségeket látok.

– Az ön szakmai múltja mennyire támasztja alá az integratív kutatási szisztémát?

– Semminek nem vagyok a specialistája, nekem mindig az volt az erős oldalam, hogy hogyan lehet összehozni a specialisták tudását. Foglalkoztam hálózati és rendszermodelléssel, ahol szintén részismeretek összeillesztése volt a cél.

– Milyen eszközök állnak rendelkezésére, hogy a rend-

Jordán Ferenc, a Limnológiai Kutatóintézet új igazgatója

ami részben pénz, másfelől bürokrácia kérdése. Persze eddig is voltak fiatalok és nemzetközi kapcsolatok, de ezt most sokkal pezsgőbbé szeretnénk tenni.

– A gyakorlati munkában milyen változtatásokat tervez?

– Személyes mániám, hogy integratív kutatásokat végessük. A Balaton élővilágának a megértéséhez számos kutatási ág jelenléte van szükségünk.

kívül értékes tihanyi épület-együttest megvédjé az ingatlanpekulációktól?

– Most úgy látjuk – s nagyon remélem, jól látjuk –, hogy nincs komoly veszély. Legutóbbi információink szerint nem kell tartani semmiféle ingatlanmegszerzési tevékenységtől, de ez a probléma bármikor előjöhethet, úgyhogy nem dőlhetünk hátra.

Mórocz Anikó

A globális klímaváltozás lokális lépéseket igényel

A tavak jelentős mértékben ki vannak téve a környezeti változásoknak (vízminőséggel, vízmennyiséggel kapcsolatos problémáknak), vagy akár a globális éghajlatváltozás hatásainak. Rendkívül sérülékenyek, érzékenyen reagálnak a globális és helyi változásokkal szemben. Gazdasági szempontból a tavakra túlnyomó részben a turisztikai hasznosítás, szezonális leterheltség jellemző.

A fenti problémák hosszú távon a tavak pusztulásához, az édesvízkészletek csökkenéséhez vezethetnek. A tavak kezelésében szemléletváltásra van szükség, amely eredményeként a tavak a változó környezeti viszonyok között is biztosítani képesek az emberiség életében betöltendő szerepüket.

A Balaton-régióban 275 ezer az állandó lakosok száma. A térségben csak ideiglenesen jelen lévő nyaralótulajdonosokkal együtt ez a szám már ötszázezer. A nyári csúcsideszakban a turistákkal együtt viszont már egymillióan élnek és használják a tavat és környezetét.

A Balaton vízminősége egészen 1994-ig erősen romló tendenciát mutatott, azóta jelentősen javult a helyzet, a tó vízminősége kiváló, de rendkívül sérülékeny is – hangzott el a tanácskozáson.

Botos Barbara, az Innovációs és Technológiai Minisztérium klímapolitikáért felelős helyettes államtitkára előadásában hangsúlyozta: a klímaváltozás veszélyes, de egyben lehetőséget is jelent, ha megfelelően felkészülünk rá. Az éghajlat-politika feladata az éghajlatváltozás mérséklése, az általa okozott károk keze-

Bóka István előadás közben a Füred Hotelben rendezett konferencián

lése, és a megfelelő alkalmazkodási modell megalkotása.

– A szélsőséges időjárás következtében kialakuló vízszintingadozásokhoz a tó élővilága képes alkalmazkodni, de a jelenség egyebek mellett jelentősen befolyásolja a tó körzetében jellemző üdülési szokásokat. Várhatóan a nyári szezon egyre inkább kitolódik, viszont gyakoribbak lehetnek az erdőtüzek, és egyre rövidebb időszakokra fagyhat csak be a Balaton télen. 2010 óta minden évben szélsőséges időjárás volt, vagyis váltakoztak a száraz és az erősen csapadékos évek – fogalmazott az államtitkár, aki kiemelte: készülni a magyar éghajlatvédelmi jelentős tudósok együttműködésével.

A nagy tavak térségei speciális területek, speciális igé-

nyekkel. A tavak jelentős része több országhoz, régióhoz vagy közigazgatási egységhez tartozik, ami megnehezíti az egységes, azonos koncepció alapuló kezelést és európai uniós, valamint nemzeti regionális forrásokból való finanszírozást. Annak ellenére, hogy a tavak különböző földrajzi adottságokkal rendelkeznek, számos hasonló környezeti-gazdasági problémával kell szembenéznük Európában.

– Fontos, hogy a döntéshozók és a kutatók kapcsolatba lépjenek egymással, megértsek egymás üzeneteit. Muszáj, hogy a tudomány és a politika közeledjen egymáshoz. Minden, ami lényeges Európában, az helyi vagy regionális szinten történik. Meggyőződésem, hogy a regionális megközelíté-

tése a jövő – hangsúlyozta Navracsics Tibor európai uniós biztos, aki kiemelte: azzal, hogy Veszprém és térsége nyerte el az Európa Kulturális Fővárosa címet, soha nem tapasztalt figyelem irányulhat a térségre, ezzel a lehetőséggel élni kell – mondta.

Hölvényi György európai parlamenti képviselő, a fejlesztési bizottság, valamint a környezetvédelmi, közegészségügyi és élelmiszer-biztonsági bizottság tagja azt hangsúlyozta, hogy a környezetvédelem európai határokon átnyúló ügy.

A Füred Hotelben rendezett konferencián a meghívott előadók között hazai és nemzetközi kutatók, politikai döntéshozók, valamint regionális szervezetek képviselői szerepeltek. **MT**

Germeringiek Balatonfüreden

(Folytatás az 1. oldalról.)

Mivel mindkét városban megszűntek már a hivatalos egyesületek, és baráti társaságok ápolják tovább a testvérvárosi kapcsolatot, a német egyesület számláján lévő összegből a bajorok úgy döntöttek, támogatnak egy balatonfüredi intézményt. A Kiserdei Óvoda Mesevilág Tagóvodájába, azaz a Vasúti oviba Andreas Haas polgármester kisebb német delegáció élén látogatott el, és átadott 2100 eurós támogatást az óvoda fejlesztésére, amit Czunamné Szabó Ágnes, a Kiserdei Óvoda vezetője (a kép szélén balról) és Leidlné Szabó Judit, a Vasúti tagóvoda vezetője (a kép szélén jobbról) vett át dr. Bóka István és egy germeringi képviselő jelenlétében.

Az óvodások műsorral kedveskedtek a vendégeknek, akik labdákat is hoztak a gyerekek nagy örömeire.

Csorba Kata

Figula Mihály lett a Borászok Borásza

(Folytatás az 1. oldalról.)

Rengeteg segítséget kaptam a borásztól, akik közül valaki véletlenül mindig felém autózott, és ha már ott járt, megnézte, minden rendben van-e. Ez tényleg egy közösség, amit csak azok éreznek, értenek, akik benne élnek.”

A Borászok Borásza díjat 2007-ben alapította Rókusfalvy Pál a Kárpát-medence borászainak elismerése céljából.

A szakmai elismerés alapvetően különbözik az összes eddigi, borászoknak szóló díjtól, itt ugyanis nem szervezetek szavaznak vagy döntenek, hanem maguk a borászok választják ki maguk közül egy-egy szavazatukkal a legjobbat.

A cím elnyerésével semmilyen anyagi juttatás nem jár. **Forrás: borászok borásza**

Figula Mihályt köszöntötték a városi borversenyen is. Ajándékba egy festményt kapott Balogné Király Mónikától, a Balatonfüred-szőlősi Hegyközség elnökétől

Fotó: Gazsi

A Lóczy nyomában járó geológus

Dr. Cserny Tibor geológus kapta idén az Arácsért Díjat. A fél világot bejárt, kalandos életű díjazott korábban a Balatonnal kapcsolatos térképei közül többet Arácsnak ajánlott fel, csakúgy, mint érdekes kőzet- és ásványgyűjteményét. Szakemberként nem jó szemmel nézi a tó körüli építési látat, ilyenkor inkább félrenéz, hogy ne is lássa a természeti környezetet visszazorulását.

– 1974-ben egy ma már nem létező ország, a Szovjetunió szintén nem létező városában, Leningrádban végeztem a bányászati egyetem bányamérnök–hidrogeológus szakán. Gyerekkoromtól sokat jártam kirándulni, például amikor a szüleimmel a Dunán evezünk Budapestre Szentendréről, akkor az ottani nagy kavicslakókban rengeteg érdekes kőzetet lehetett találni, amikbe beleszerettem. Innentől egyenes út vezetett a geológiai technikumba. Az érettségi után az ELTE-re akartam jelentkezni, de volt lehetőség külföldi egyetemre is előfelvételizni. Nekem Leningrád és a hidrogeológus-képzés tetszett meg, nagyon szerettem a vizeket. Tizenegyen jelentkeztünk egy helyre, végül nekem sikerült kijutni.

– *Kutatni akart?*

– Igen. Az egyetem elvégzése után egyből a Magyar Állami Földtani Intézetbe kerültem, s ha már ott voltam, maradtam is harmincöt évig. Ebből huszonöt évet csak a Balatonnal, öt évet a Balaton környékével, ötöt pedig Magyarország felszín alatti vizeivel foglalkoztam. Az intézet balatonfüredi kirendeltségébe kerültem, amikor a Balaton környéki településfejlesztési és rendezési, illetve környezetvédelmi kérdésekkel foglalkozó építésföldtani térképezések zajlottak. A települések rendezéséhez és fejlesztéséhez a döntéshozók munkáját alapoztuk meg szakmailag. Véleményeztük, hogy hol lehet fejlesztéseket végezni, vagy ha nem lehet építkezni, akkor mik a zavaró körülmények, például a magas vagy agresszív talajvíz, esetleg felszínmozgással veszélyeztetett terület.

Az építésföldtani térképezés befejezése után két évig Mongóliában kutattam. Abban az időben a Földtani Intézetnek három KGST-országban volt kutatási területe: Mongóliában, Kubában és Vietnámban. Mongólia vonzott leginkább, mert közel áll hozzám a távolkeleti szellemi mentalitás, ahol az igazi gazdagság az emberek belső értékeiben rejlett, elsősorban belülről építkeztek. Már az egyetemi nyári gyakorlatok során sikerült sokat utazgatnom a Szovjetunióban, geológusként a Kaukázustól kezdve Közép-Ázsián át a Bajkál-tóig, a Baltikumtól Karélig bejártuk az országot.

– *Mi történt Mongóliában?*

– Rettenetesen izgalmas és érdekes volt. A téli hónapokban Ulánbátorban laktunk, de már kora tavasszal terepre mentünk, ahol jurtákban laktunk. Képzelnék el a mongol pusztában egy kis kolóniát, ahol a több mint ötven jurta mindegyikében egy-egy család élt,

mongolok és magyarok békeességben, barátságban. Az elvégzett földtani-geofizikai kutatás elsősorban a földtani szerkezetek megismerését célozta, de mellette nyersanyagokat, elsősorban érceket kerestünk. Ha egy terület bármilyen szempontból perspektivikusnak bizonyult, akkor ott a nemzetközi expedíció másik csoportja a következő években további részletező kutatásokat végzett. Az expedíciókban csehek, románok, lengyelek, kubaiak, németek és oroszok is részt vettek. A magyar geológusok például nagyon gazdag ércindikációt, perspektivikus lelőhelyet találtak. A kitermeléshez, a terület hasznosításához szükséges infrastruktúra és anyagi lehetőség hiányában a területek hasznosítására a magyarok már nem pályáztak. El lehet képzelni a háborítatlan mongol pusztát, ahol csak egész napos autózás után volt elérhető egy-egy jurta, esetleg jurtatábor, a villany és a víz pedig nagy kincs volt... De mindez életem nagyon szép, két éves pe-

fúrásokat végeztünk. A kiemelt magmintákat laboratóriumokban különböző tudományterületen jártas kollégákkal elemeztettük.

– *Mire jöttek rá?*

– A különböző módszerek más-más részletkérdésre adtak választ, ezeket összerakva megfejtettük, hogy a Balaton nagyjából tizenöt-ezer évvel ezelőtt kezdett kialakulni. Először még nem egy egységes vízfelület létezett, hanem több kisebb-nagyobb résztaavacska volt a mai tó helyén. Ezek az embriónális tavacsák az egyre nedvesebb és melegebbé váló éghajlat hatására megemelkedett vízszint, illetve a víztesteket elválasztó földnyelvek elhabolódása következtében egyesültek. A tó további fejlődéstörténete során volt olyan periódus, amikor a mai, nagyjából száz négyzetkilométeres vízfelülethez képest a Balaton területe két és félszer nagyobb volt. Akkor tájt sziget volt Tihany, Szigliget és Fonyód, illetve a Tapolcai-medence nagy részét, valamint a déli part berkeit is víz borította. A szárazabb

évnvi csapadékmennyiség hiányzott a térségben), a vízszint közel egy méter csökkent, és a déli part mentén a tóban kis szigetek keletkeztek. Az elmúlt évtizedekben sajnos, amikor az emberek látták, hogy csökken a vízszint, olyan part menti területekre is elkezdtek építkezni, ahol a később megemelkedő talaj- és felszíni víz jelentős belvízproblémákat okozott. Hiába figyelmeztettek a szakemberek arra, hogy ezek a területek ingatlanépítésre alkalmatlanok. Egy másik példa az emberi felelőtlenségre az akarattyaai és kesesei magaspartok beépítése. Az építésföldtani térképezés eredményeként itt nem javasoltuk (sőt tiltottuk!) a magaspartok szélének ötven méter belüli beépítését. A Balatonra történő szép kilátás miatt azonban az építmények csak elszaporodtak.

– *Mit érez, amikor ilyet lát?*

– Öszintén szólva eléggé elkecsereit. Nagyon szomorú, hogy amikor a hozzáértő szakemberek próbálják a maximumot kihozni önmagukból és a lehetőségeikből, a döntéseket legtöbbször a témához nem értő dilettánsok hozzák meg. Gyakran tapasztalható, hogy a döntéshozók nem tisztelik a szakmai véleményeket, és sajnos nem hosszú távon gondolkodnak. Rossz üzenete van annak, hogy hiába tanul az ember, gyűjt össze sok tapasztalatot a világban, a véleménye nem jelenik meg a döntésekben. Régen az állami testületekben gyakorolt mérnökök, természettudósok alapozták meg a természettel kapcsolatos döntéseket. Ma politikusok és jogászok mondják meg a tutit. De hogy mit akar a természet, és mi szolgálna a fenntarthatóságot, az már kevésbé fontos.

– *A balatoni kutatás során egy kubai projektben is részt vett.*

– A Balaton kutatásában kubai geofizikusokkal dolgoztunk együtt, akik korábban a legkorszerűbb kanadai műszereikkel csak a Kuba környéki sekély tengervízzel borított partvidéken (selfen) kutatnak fémtartalmú homokot. A Balatonban, mint édesvízi, sekély vízborítású környezetben korábban sosem dolgoztak, azaz „fejest ugratták” az ismeretlenben. Ez volt az első KGST-területen zajló földtani munkájuk. A négyéves kutatás tartó szárazság miatt a déli part mentén szárazságra kerültek a turzáságatok, amikre megépítették a déli vasútvonalat. A későbbi csapadékos időjárásor azonban a tó vízszintje emelkedni kezdett, ami veszélyeztette a megépült vasútvonalt. Ekkor vált szükségessé a Sió-csatorna leeresztési kapacitásának növelése és a tó vízének mesterséges szinten tartása, azaz a vízszint szabályozása.

– *Kinába hogy jutott el?*

– A rendszerváltást követően több lehetőség is adódott ösztöndíjjal megpályázására. Tizenkét éven át minden évben egy-két hónapot külföldön töltöttem. A pekingi egyetemre egy előadás megtartására hívtak meg abban az évben, amikor ott tilésztett a Földtani Világkongresszus. Itt beszámoltam a balatoni eredményeinkről, az egyetemen pedig tavi kutatásokról tartottam előadást. Rendkívül vendégszerető, kedves emberek voltak a kínai kollégák. Segítségükkel még Tibetet is eljutottam, ami mongóliai kiküldetésem óta dédelgetett álalom volt.

– *Mit talált Tibetben?*

– Sok szép helyszínt láttam, hegyi túráim során kolostorokat látogattam meg, ahol több szerzetessel angolul tudtam beszélgetni. Többek között megtudtam tőlük, hogy több, szanszkrit nyelven írt könyvben a magyarok őseit is említik. Kínában van egy kínaiak által létrehozott magyar intézet, ahol régi kínai íráskor alapján kutatják a magyarok őstörténetét. Fantasztikusan érdekes, bár nem geológiai téma volt, de a személyes érdeklődésem részévé vált.

– *Hogy kezdett el tanítani?*

– A Miskolci Egyetem Műszaki Földtudományi Karán szereztem meg a PhD fokozatomat, ide a védést követően óraadó tanárnak hívtak meg környezetföldtan tárgyat oktatni. A selmeci hagyományok ápolása és újratermelése során az ezredfordulón Sopronban is újraindult a földtani oktatás, és az akkoriban formálódó Földtudományi Intézetben megindult a környezettudományi, környezet- és természetvédelmi mérnöki képzés. Felkértek a földtani tárgyak tematikájának kidolgozására, valamint néhány elméleti és gyakorlati tantárgyának az oktatására. Kinevezett egyetemi docensként, kutatói munkám mellett hat tantárgyat oktatam, további tárgyakhoz a gyakorlatban dolgozó előadókat hívtam meg az egyetemre, hogy a szakma kiváló művelői a valós életben szerzett tapasztalataikat, tudásukat átadják a hallgatónak.

Nagyon szép sikereket értünk el, szívesen tanítottam és jó kapcsolatokat alakítottam ki a diákjaimmal, akik rendszeresen be is vontam a kutatásaimba: nyári szünetben elvittem őket terepi munkára. Közösen elvégeztük a Hévízi-tó tágabb környezetében a szennyezőforrások feltérképezését, ami alapul szolgált a tó védőterületének kijelöléséhez szükséges modellezés elvégzéséhez. A 2012-es nyugdíjba vonulásomkor címzetes egyetemi tanárrá neveztek ki.

– *Egy ilyen aktív élet után nem tudom elképzelni önről, hogy leállt.*

– Nem is álltam le. Már ötvennyolc éves voltam, amikor meghívtak a Magyar Tudományos Akadémia Osztályának tudományos titkári posztjára. Az osztályhoz geológusok mellett meteorológusok, földrajzosok, bányászok, geodéták, geofizikusok, paleontológusok tartoztak. A tudományos fokozatot szerzett földtudományi szakembereknek és akadémikusoknak az Akadémiával kapcsolatos feladatait kellett összehangolnom, rendezvényeket szerveztem. Megismertem az egyetemet, a kutatói és az akadémiai szféra szakmai hátterének teljes keresztmetszetét. Az MTA átszervezése alkalmával három év elteltével megszűnt a pozícióm és vértelen nyugdíjaztam. Ez sem vette el a kedvemet a hivatásomtól: további hat éven át az MTA nem akadémikus közgyűlési képviselőjeként dolgoztam az Akadémia berkeiben.

Ezzel párhuzamosan az 1848-ban megalakult Magyarhoni Földtani Társulatnak lettem a főtájtára. A mintegy ezerfős civil szervezet összefogja a magyarországi geológusokat, diákokat, aktív és nyugdíjas szakembereket. A hat-

éves társadalmi megbízatásom alatt három szakmai világtalálkozót és évente több nagyrendezvényt szerveztem meg. Nyitottunk az érdeklődő nagyközönség felé: azóta is évente nagy sikerrel rendezzük meg a kétnapos Földtudományi Forgatógot, aminek több mint háromezer látogatója volt. Nagy népszerűségnek örvend az október első két szombati napján, az ország húsz-huszonkét helyén egy időben megrendezett geotóp napi túrabejárás is.

Egy évvel ezelőtt váltam meg a főtájtári munkától. Nyugdíjas napjaim nagy részét Arácson töltöm, ahol jelenleg teljes erőbedobással részt veszek a helyi közösségi életben. A szakmai könyvtáram egy részét, illetve a szüleimtől megörökölt szépirodalmi könyvtáram egy jelentős hányadát az arácsi fiókkönyvtárnak ajándékoztam. A Balatonnal kapcsolatos térképek közül például egy eredeti Lóczy-térképet, valamint a Balaton-felvidéknek a Földtani Intézet szakemberei által megszerkesztett földtani térképét adtam át a helyi múzeumnak. Ezekon kívül kőzet- és ásványgyűjteménnyel gazdagítottam az Arácsi Múzeumot.

– *Hogy lett önből Arács szerelmese?*

– Negyvenöt évvel ezelőtt kerültem Balatonfüredre, ahol már az első évben beleszerettem a csodálatos tájba, így a munkám igazi hivatássá vált. Telephelyemen, a füredi laborban egy másik csodával hozott össze a jó Isten: itt ismertem meg későbbi feleségemet, gyermekeim anyját, az arácsi születésű Mészáros Kátát. Neki is köszönhetem, hogy egy szép, és erősen összetartó családdá váltunk. Kata rokonságán keresztül ismertem meg sok kedves arácsit, akik befogadtak, így fokozatosan gyűjttemből arácsivá váltam. A kezdetektől fogva bekapcsolódtam az Arácsi Református Egyházközség életbe is, ahol id. Császár Attila esperes úr meghívására az egyházközség a presbitérium tagjává választott.

Jelenleg is szívvel-leléssel dolgozom az arácsi identitás megőrzésért, ápolásáért és fejlesztéséért, legyen az közösségi munka a gyülekezetben – a hagyománnyá vált nyári és téli kirándulás szervezése, a református gyülekezet honlapjának szerkesztése –, nap-tárkészítés az Arácsért Alapítvány részére, vagy a hazai és nemzetközi elismerést kivívott földtudományi szakemberek, Lóczy Lajos és Cholnoky Jenő örökségének ápolása. Jelenleg a város önkormányzata és a Lóczy Lajos Gimnázium aktív közreműködésével szervezem a jövő évi Lóczycentenáriummal kapcsolatos eseményeket.

Mindezekért igazi hálával a Teremtőnek tartozom, aki – úgy érzem – mindig a tenyerén hordott. Istenbe vetett erős hitem, a tőle kapott szép hivatásom, nagyon boldog családom és az arácsi barátok, ismerősök bizalma, együttérző szimpátiája adott inspirációt és erőt a közösségi feladatok elvégzéséhez. A jövő kihívásainak megoldásához továbbra is kérem a Teremtő erejét, szerettem segítségét és az arácsi közösség támogatását. Soli Deo gloria!

Mórocz Anikó

Dr. Cserny Tibor geológus, kezében az Arácsért Díjjal

riódusa volt, és csak akkor jöttünk haza, amikor a feleségem a nyolcadik hónapban volt, a fiam már itthon született.

– *Akkor „ugrott fejest” a Balatonba, ugye?*

– Igen, akkor folytattam korábbi, Balaton környéki kutatásaimat, és áttértem magának a víztestnek a kutatására. Célul tűztük ki a tó kialakulási korának, fejlődéstörténetének a megismerését, a részmedencék iszapösszetételének és vastagságának meghatározását. Több mint tizenötféle módszert használtunk, mederfúrásokat és geofizikai, szonárméréseket végeztünk. Lóczy Lajos nyomdokain próbáltunk haladni, az ő örökségét folytatni. A rendelkezésünkre álló, a korábbiaknál korszerűbb módszerek és műszerek segítségével sok részletkérdésre kaptunk konkrét választ. Így például kubai geofizikus kollégákkal, az akkori legkorszerűbb kanadai geofizikai műszerekkel felmértük a tóban felhalmozódott iszap vastagságát, térbeli helyzetét. Utóbbiak ismeretében kijelöltük azokat a helyszíneket, ahonnan fúróhajóról meder-

éghajlati periódusokban azonban csökkent a vízszint és a vízzel borított terület nagysága. Például az 1863-ban kezdődő, hosszan tartó szárazság miatt a déli part mentén szárazságra kerültek a turzáságatok, amikre megépítették a déli vasútvonalat. A későbbi csapadékos időjárásor azonban a tó vízszintje emelkedni kezdett, ami veszélyeztette a megépült vasútvonalt. Ekkor vált szükségessé a Sió-csatorna leeresztési kapacitásának növelése és a tó vízének mesterséges szinten tartása, azaz a vízszint szabályozása.

A szélsőséges időjárás következtében az elmúlt húsz évben is előfordult, hogy a déli partvidéket elöntötte a víz, máskor pedig térdig érő iszapban kellett begázolni, mert annyira sekély volt a Balaton. Ha a tó megmaradt volna természetes állapotában, akkor – az éghajlat függvényében – nagyságrendileg két-háromméteres vízszintingadozást is tapasztalnánk. A mesterségesen szabályozott vízszint esetén, például 2000 és 2003 között, amikor egy nagyon száraz periódus volt (három év alatt egy-

LEVÉL AZ OLVASÓNAK

Ágnes asszony

Sok olyan város vagy falu létezik, amelynek akad egy-egy jellegzetes figurája. Ennek oka lehet valamilyen szokatlan külső, furcsa öltözködés vagy az általánostól jelentősen eltérő viselkedésmód. Ezeket az embereket aztán majd' mindenki ismeri, mert gyakran fölbukkannak az utcán, a kocsmában vagy épp egy sportesemény szurkolói között. Ugyanakkor nyugodtan írhatom azt is, ezeket az embereket a közvetlen környezetükön kívül – ha létezik ilyen egyáltalán – senki nem ismeri. Különböző legendák keringenek róluk, amik idővel egyre színesebbé és alkalmasint egyre hajmeresztőbbé válnak, mert hát úgy sokkal érdekesebb tovább mesélni.

Nem tudom, városunk más részeinek is vannak-e ilyen jellegzetes alakjai; amerre mi lakunk, ott rendszeresen fölbukkannak egy meghatározhatatlan korú nő. A ruházata meglehetősen szegényes és kopott, az egyik kezében egy szemeteszákot hurcol, a másikban egy söprűt és egy lapátot. Szinte mindennap láthatjuk görnyedt alakját, ahogy imbolygó járásával kitarotán gyalogol a környék utcáin, és takarítja a járdákat, illetve a mellettük lévő zöldterületet. Következésképpen, megunhatatlanul és valami megingathatatlan belső elszántsággal végzi – egyébként kifejezetten hasznos – tevékenységét.

Valaki egyszer említette, hogy talán közmunkás, de mások ezt cáfolták. A közmunkások általában csoportosan dolgoznak, az utcán láthatósági mellényt viselnek, őt viszont mindig magányosan, és mindig ugyanabban a szürke öltözékben látjuk. Legyen hétköznap vagy vasárnap, karácsony vagy húsvét, elmaradhatatlan része környékünknek.

Vajon mi motiválhatja erre a tevékenységre? Miféle belső erő hajtja, aminek következtében nem kíméli magát, nincs pihenő, szünnap, csak a folyamatos munka? Ezen tűnődünk nyugdíjas tanár szomszédokkal, aki, többek között magyar szakos is lévén, az Arany János-balada nyomán következetesen Ágnes asszonyként (akiről

ugyebár tudjuk, hogy éjjel-nappal „a patakban fehér lepedőjét mossa”) kezdte emlegetni a nőt. Ez az elnevezés aztán szűkebb környezetünkben használatossá vált.

A tanár úr egy alkalommal – látván Ágnes asszonyt a szinte tövig elkopott söprűjét – javasolta: vegyünk már a közös pénzből egy új söprűt ennek a szegény asszonynak! Igazán megdöbben érte! A feladat teljesítését magamra vállaltam, s miután beszereztem a nevezett munkaeszközt, lestem, mikor bukkan föl az utcánkban Ágnes asszony jellegzetes, imbolygó járása. Odamentem hozzá, de nem igazán tudtam, mi módon adjam át neki az új szerszámot. Aztán a legegyszerűbb módot választottam: köszönés után elmondtam, hogy a lakóközösségünk nevében szeretném átadni neki ezt a söprűt, mivel olyan sokat dolgozik a környékünkön, s látom, hogy a régi már igencsak elkopott.

Lassan rám emelte vizenyös tekintetét, majd csöndesen csak ennyit mondott: Nem kell!

Nos, erre a helyzetre aztán igazán nem voltam fölkészülve! Mivel egy szót sem szólott többé, egy darabig tehetetlenül toporogtam, aztán megvontam a vállam: ha nem, hát nem! Ahogy mondani szokták, nem erőszak a disznótor.

Fogalmam sincs, miért utasította vissza, holott egyértelműen jeleztem a számára, hogy ez a megbecsülésünk jelképe. Nyilván nem hitt nekem. Nem tudta elképzelni, hogy ő valakitől „csak úgy” ajándékot kapjon. Talán azt hitte, hogy neki ezért cserébe valamit... de hát mit is?

Képtelen helyzet. A tanár úr is arra tippelt, hogy talán nem tudja fölfogni ezt az egészet, mert életében soha senkitől nem kapott még ajándékot. Azt javasolta, kérjük meg az átadásra az egyik hölgy lakótársunkat, mert a jelek szerint a férfiakal kapcsolatban igencsak bizalmatlan.

Így történt, hogy Ágnes asszonynak végül mégis új söprűje lett.

Gaál Antal

Kellei György

Hazugságok temetője

(Részlet az azonos című, ősszel megjelenő regényből)

(Csupaki nyaralójában felakasztva találják a neves vegyészprofesszort. Sima öngyilkosság történt, a férfi súlyos betegségben elhunyt feleségét követte a halálba. Am ifjúkori gimnazista szerelme nem hisz ebben, ezért felkéri Melis Zsolt magán-detektívet, hogy derítse ki az igazságot. Melis vállalja a nyomozást. Elindul a hajsza a Hazugságok temetője című, borzasztó titkokat rejtő dosszié megkaparintásáért.)

Vigasztalanul esett a kora őszi eső. Augusztus utolsó hetében még nyáris meleg volt, esténként kijártam Tihanyba, a gödrösi strandon úszkáltam a Balatonban. Szeptember elején azonban alaposan lehűlt a levegő, a hőmérséklet a déli órákban sem érte el a húsz fokot. A lakásban a falak még tartották a nyomasztó meleget, de a nyitott ablakokon beáradó hideg egyre elviselhetőbb körülményeket teremtett a munkához. A testemmel együtt az agyam is felfrissült, és végre nekiláttam a világ leghíresebb krimijeiben szereplő detektívek portréinak megírásához. A számítógépben rendszereztem, aztán kinyomtattam a jegyzeteimet.

Nyáron legalább húsz bűnügyi regényt újra átolvastam, hogy felelevenísem korábban átélt élményeim. Némelyikben bizony vigasztalanul esett az eső vagy havazott, megnehezítve a hivatásos nyomozók és a magán-detektívek dolgát.

A fotelemet körülbástyáztam jegyzetlapokkal, lexikonokkal és könyvekkel, kezembem vettem az eldobható golyóstollat és a vonalas írkát, aztán elkezdtem az első mondatot: Párizsban Maigret felügyelő a kora reggeli órákban elhagyta a Quai des Orfèvres-t... Ekkor idegesítően felbergett az előszobai csengő. A postai kézbesítő állt az ajtóban.

– Ajánlott levelet hoztam, doktor úr.

Rápillantottam a feladó nevére és címére. Az enyém nagybetűkkel kékllett a fehér papíron: Dr. MELIS ZSOLT író, magán-detektív, 8230 Balatonfüred... utca, hászám. Sem a címet, sem a vezetőkes és mobilszámomat nem titkosítottam, megtalálhatók a telefonkönyvben és az interneten. Bárki rám találhat.

Kibontottam a szabvány-méretű borítékot. A levelet írógéppel írták.

Tisztelt Melis Úr!

A helyesírásomért nem vállalok garanciát, tekintsen el a hibáktól. Ön nagyvonalú férfi, nem hiszem, hogy zavarának a nyelvi bakijaim. Elolvastam mind a hét, Balatonnál játszódó krimijét, kezdve a Bejárat a pokolba címűtől a tavaly megjelent Hallgat a sötétség címűig. Fogadja elismerésemet. Színvonalas nyo-

mozásai adták az ötletet, hogy írjak Önnek egy különleges esetről.

Hetvenegyes, nyugdíjas ápolónő vagyok, rengeteg keserű emberi sorssal és tragédiával találkoztam életemben. Áprilisban szemtanúja voltam egy hatvanhét éves asszony halálának, akinek életben maradásáért egy éven át küzdöttem az orvosok, de a leukémia került ki győztesen az egyenlőtlen harcából. Az asszony meghalt, a férje, aki napokat, hónapokat töltött a betegágyánál, tisztességesen eltemette. S mit gondol, mi történt a férjjel? Fájdalmában lajtorján ment a sírba. Felakasztotta magát, képtelen volt elviselni a felesége elvesztését. Am én tudom, hogy nem lett öngyilkos. Megölték! Nincsenek konkrét bizonyítékaim, de érzem, hogy valami nem stimmel a halála körül. Ne nevéssen ki, Melis úr! Nem fontoskodó öregasszony vagyok! Ha személyesen meghallgat, megérti a gyanúmat. Jelöljön be ismerősnek a Facebookon, és a Messengeren megbeszélhetjük, hogy mikor és hol találkozunk. Addig is sikeres munkálkodást kívánok! Üdvözlettel: Gállné Vilma.

Hasonló tartalmú leveleket szinte havonta kaptam, postán vagy interneten küldték őket; különböző halálesetekről számoltak be, melyek mögött bűncselekményeket sejtettek. Komolytalan tapogatózások voltak, mindegyiket eldobtam és töröltem. Gállné levele azonban elgondolkodtatott. Hogy miért, nem tudtam megindokolni. Talán azért, mert gyerekkoromat töltöttem egy Holdfény nevű villában, a budapesti vasút melletti fenyvesben, közel a Balatonhoz.

Természetesen bejelöltem a Facebookon. A profilképről szemüveges, intelligens arcú hölgy tekintett rám. Fialatos vonásai voltak, a kora nem látszott a felvételen. Az idővonalára is beszéltelenkedtem. Jó alakja volt, és elegánsan öltözködött. Úgy ítélt meg,

Gállné egyike az öregedő siófoki úriasszonyoknak. De nem tartozott az unatkozók közé, mert a feltett fotókon társaságban láttam; ételcsomagokat készített, bográcsban rotyogó gulyást kavargatott, és guggolva táplálta a tüzet. Terített asztalnál is feltűnt. Megállapítottam, hogy egy szépséget őrző és ápoló idős hölgy értesített a házaspár tragédiájáról.

Meditáltam, hogy mit tegyek. Irodalomtörténész létemre évek óta nyári nyomozásokba bonyolódtam, noha azért hagytam ott a pesti egyetemi katedrát, hogy Balatonfüredre költözve a tervezett monográfiákon dolgozzak. Évről évre tologattam, halasztgattam ezt a fajta munkát, inkább a nyomozásokat írtam meg regényekben. Ha találkozik Gállnéval és fantáziát látok a történetében, a legendás detektívek egyelőre nem kelnek életre a tollam által.

Időközben a magánnyomozói tanfolyamot is elvégeztem, hogy hitelesebben tudjam visszaadni a történeteket. Engedélyezték a fegyverviselést is, egy Beretta M92-es pisztolyt vásároltam.

A mennyasszonyom szakmabeli volt, Kolozsi Boglárkát, az Európa hadnagyát tavaly jegyeztem el a Wörthitónál, Veldenben. Bogi civilben elemző matematikus volt, ő is Füreden lakott egy közelmúltban épült lakóparkban. Megegyeztünk, hogy nem költözünk össze, ami a munkát illeti, függetlenek maradunk. Bogi huszonhét éves, én meg ötvenegyes. Ragyogóan kijöttünk egymással, de a menyasszonyom arra kért, hogy tartsam távol magam a bűnügyektől, mert előbb-utóbb szembe kerülök a nagykuttyákkal és megütöm a bokámat. Persze nem hallgattam rá, mintha beroszódott volna a józan ítélőképességem.

Hajóval mentem át Siófokra. Vilmával a hajóállomáshoz közel, a Jókai parkban találkoztam. Kerestünk egy félre-

eső padot.

Elmúltak az esős, szeles napok, a felhők mögül egyre hosszabb időre előbúj a nap. Megegyeztünk, hogy a keresztnevünkön szólítjuk egymást. Vilma kissé raccsolt. Farmert, sportcipőt és lila, kötött pulóvert viselt. Szemlátomást törődött a testével és a megjelenésével.

– Nem akartam nyilvános helyen mutatkozni magával, Zsolt. Engem sokan ismernek a városban, rögtön elkezdene pletykálni, hogy jóval fiatalabb pasival randevúzom. A férjem tizenhat évvel idősebb nálam, nem esne jól neki, ha eljutna a fülébe a találkozásunk. Azzal is számolni kell, hogy magát felismerik, és máris elindul a szóbeszéd, hogy Gállné magánnyomozóval bízalmaskodik. Vajon mit forgat a fejében? – kérdezgetnék lépten-nyomon egymástól az ismerőseim, barátaim.

– Nekem tökéletesen megfelel ez a hely. Körben minden az ifjúkoromra emlékeztet.

– Engem is. Sokat sétálok erre. Diákként még löversenyt is láttam itt. Egy évvel az érettségi után elkerültem Pestre, de lassan harminc éve lesz, hogy a férjemmel visszaköltöztünk Siófokra. Örököltünk egy emeletes házat. De az én életrajzom egyáltalán nem érdekes. Bánlaci Dénesé viszont igen. Róla akarok mesélni.

– Ha jól sejtem, az ő felesége halt meg leukémiában, és emiatt lett öngyilkos.

– Nem ilyen egyszerű a képlet. Dénes élete tele volt titkokkal.

– Ismerte?

– Iskolatársak voltunk a gimnáziumban. Együtt kavartunk, ahogy a mai fiatalok mondják. Harmadik után, nyáron elvette a szüzességemet – mondta Vilma mosolyogva. – Dénes okos gyerek volt, olyan ügyesen megszervezte a bujkálásunkat, hogy soha nem buktunk le, senki nem gondolta rólunk, hogy testi kapcsolat van közöttünk. Érettségi után persze szétváltunk. Őt rögtön felvették az ELTE-re, én meg egy évet a székesfehérvári kórházban dolgoztam, és azt követően végeztem el az egészségügyi főiskolát. Ötvenvalahány év múltán tavaly nyáron találkoztunk a veszprémi kórházban, ahol Elvirát, a feleségét kezelték. Dénes ötödéves volt az egyetemen, amikor megismerte a későbbi feleségét, aki közzgazdaságtant hallgatott.

– Maga hogyan került a veszprémi kórházba? Látogatásban járt ott?

– Javasolhatom, hogy tegeződjünk? Elvégre a fiam lehetnél. A maga csúnya szó, nem szeretem.

– Nincs ellenemre. Szóval mit kerestél Veszprémben? – kérdeztem sürgetően, mert úgy éreztem, hogy Vilma nem egy átlagos történettel rukkolt majd elő.

Tisztelt Olvasóink!

A város programjairól, kérjük, tájékozódjanak a naprakész www.balatonfured.hu oldalról vagy a Füred Tv képújságából (UPC 503-as csatorna), mivel a postai terjesztés nehézségei miatt a Balatonfüredi Napló mint havilap csak a programok egy részét, jó előre ismert városi rendezvényeket tud ajánlani. Megértésüket köszönjük.

A szerk.

BALATONFÜRED

Százéves autócsoda a tóparton

Hazai és külföldi gyűjtők jóvoltából több mint ötven különleges és egyedi összeszerelésű, muzeális értékű autót láthattak az érdeklődők az immár hatodik alkalommal megrendezett Concours d'Elegance-on. Idén a fődíjat az 1907-ben gyártott francia különlegesség, a Lorraine-Dietrich kapta.

– Családi hagyomány a régi autók szeretete, már nagyapám is gyűjtötte az autókat. Fiammal együtt renováljuk őket, minden alkatrész átmegegy a kezünkön, ezt a Lorraine-Dietrich modellt is ő öröklí majd tőlem. Nem akarunk túladni az autón, szeretjük, kötődünk hozzá. Ez a kocsi abból az időből származik, amikor a lovakat épphogy kiváltották lóerőre, szóval nem túlzás vagy sértés azt mondani, hogy ez tulajdonképpen egy ló nélküli hintó – válaszolta kérdésünkre a Csehországból érkező Pavel Beran, a díjnyertes autó tulajdonosa.

A négyhengeres, mindössze 15 lóerős autót nagyméretű túrakocsinak építették, különlegessége, hogy nyitott, illetve zárt karosszériával is rendelkezett, az átépítés két ember háromórányi munkájába telt. A De Dietrich az 1880-as években még vasúti kocsikat gyártott, 1896-tól állt át az autógyártásra.

Magyar, szlovén, cseh, román, bolgár, osztrák és holland gyűjteményekből érkeztek az idei megmértetett autók. A kiállított járművek között megtalálhatók voltak a vasfüggöny mögötti autópár remekei, a 30-as évek gengszterautói az Egyesült Államokból, méregdrága brit sportkocsik, olasz gyöngyszemek és persze a nagy, klasszikus márkák is.

A rangidős ezúttal egy 1904-es, alig 20 lóerős túrakocsi Aster volt, amely az autózás hajnalának egyik kulcsfontosságú autója.

Itt volt egy Isotta Fraschini 8A S típusú elegáns, nyitott túrakocsi, amely az elmúlt években több oldtimer-szépségversenyen is sikerrel szerepelt. A milánói ügyvéd, Cesare Isotta és a Fraschini

A fődíjas Lorraine-Dietrich az autózás hőskorából

A lengyel Syrenát az 50-es évek közepétől gyártották

VW Bogár-alapokra készült a Karmann Ghia

Autentikus viseletben a VW Transporterrel érkező pár

Tatra 603-as, a cseh csoda V8-as, léghűtéses farmotorral

fivérek együttműködéséből létrejött üzem 1912-ben kezdte el a saját tervezésű autók gyártását. A 8A a korszak egyik legnagyobb és legdrágább luxusautója volt, csak az alváza drágább volt, mint egy Rolls-Royce vagy egy Hispano-Suiza. A vételára akár a 20 ezer dollárt is elérte, átszámolva ma ez 80–90 millió forintot jelent. Az Isotta nemcsak drága, de menő autó is volt, a gyár ígérete szerint felépítménytől függetlenül 150 km/h sebességre volt képes.

Az olasz autók elkötelezett hívei kedvéért egy Alfa Romeo 1900C Sprint Coupé is felsorakozott. Az 1950-ben bemutatott 1900-as típust „családi autó, amely versenyeket nyer” szlogenrel reklámozták. A Füreden látható autó egyik tulajdonosa egy csempész volt, akit a jugoszláv rendőrség 1958-ban letartott. Az autót elárverezték, s Belgrádba került. Az 1960-as évek végén a megfelelő alkat-

Pazar részletek egy 1904-ben gyártott Asterről

részek hiánya miatt az autót félreállították. Janko Uratnik az 1990-es években vásárolta meg születésnap ajándékként. A helyreállítás közel egy évtizedig tartott.

Látható volt egy Invicta, amelyet a harmincas években a lehető legkifinomultabb brit sportkocsinak szántak. Az eredeti Invicta ugyan csupán kilenc éven át létezett, ám ennyi idő alatt is sikerült maradandót alkotni.

Versenyben volt minden BMW-k ösátya, a cég első

Szépségek randevúja

A Concours d'Elegance története egészen a 17. századi francia arisztokraták világához vezethető vissza, akik a nyári hétvégeken felvonultatták lovas kocsijukat Párizs parkjaiban. Az 1920-as, 1930-as évek Magyarországon is közkedvelt eseményeknek számítottak az efféle mustrák, amelyeket először a Margit-szigeten, majd a lóversenypályán rendeztek meg. Itt a „leg-elegánsabb pesti nők és autók” gyűltek össze, a hölgyek a rendezvényre külön ruhakölteményekkel készültek, az urak nem egyszer egyedi, különleges karosszériát rendeltek autójuknak. Időközben a technika ugyan fejlődött, a szándék marad, ezt a hagyományt folytatja a Balatonfüredi Concours d'Elegance.

Martinovics Tibor

Huszadik Harley-találkozó

„Mint a fesztiválon leg-
többször fellépő zenekar, azt
hiszem, mi már minden bulit
láttunk, sőt olyat is megéltünk,
ami minimum duplát ér – a
színpad mögötti élményekről
nem is beszélve. Annyi biztos,
hogy sok nagy csoda született
Alsóörsön” – mondta *Pataky
Attila*, a fesztivál főszervezője.
2019-ben is megszervezzük a
már szinte hagyományossá vált
Nyerj egy Harleyt játékot, ahol
bárki egy csúcskategóriás
motorral lehet gazdagabb.
Ehhez nem kell mást tenni,
mint letölteni az Roll.world
applikációt, beolvasni a
nyerj.openroadfest.hu oldalon

harminc koncerten tombolhatnak majd.

„Hihetetlen, hogy elrepült ez a húsz év, az emlékeket és élményeket szinte lehetetlen összeszámolni. Reméljük, még legalább ennyit sikerül megélnünk! – mondta el *Dobai Attila*, a fesztivál főszervezője. 2019-ben is megszervezzük a már szinte hagyományossá vált Nyerj egy Harleyt játékot, ahol bárki egy csúcskategóriás motorral lehet gazdagabb. Ehhez nem kell mást tenni, mint letölteni az Roll.world applikációt, beolvasni a nyerj.openroadfest.hu oldalon

Karácsony János és Vitaris Iván, az Iván and the Parazol énekese között középen a Karthago basszusgitáros, Kiss Zoltán

állni a fiatal tehetségek, az Ivan and the Parazol vendégeként, de Alsóörsön zúz majd Gaxsta Zolee és a Kartel, az AWS és természetesen a két külföldi headliner, a Europe és a rock hangja, a legendás Glenn Hughes, aki a Deep Purple-életérzést idézi meg. A fesztiválózók összesen közel

található QR-kódot, fotózni, és a képet nyilvánosan közzétenni a Facebookon, és persze részt venni a fesztiválon. A mottóink most is ugyanaz: mindegy mivel érkezel, lehet, egy Harleyval távozol!

A kerek szülinap örömeire a fesztivál hivatalos himnusz is kapott a Xenon zenekar jó-

voltából. A lóerőket és féktelen szabadságot idéző Futnak a csikok című szám egy fesztivál-életérzést idéző klippel egészül ki, amellyel mostantól mindenki bátran hangolódhat.

Az Open Road Fest azonban ezúttal sem csak a zenéről és motorokról szól majd. Lélegzetelállító kaszkadőrshow, légi parádé és freestyle motokrosszbemutató is várja a közönséget.

„A tavalyi nagy sikerű Timbersports-bemutató után idén már a nemzetközi bajnokságnak ad otthont a fesztivál, amely a sportfavágók egyik legkeményebb megmértetése. A profi versenyzőknek hat számban kell teljesíteniük, amelyek mindegyike nagyfokú technikai tudást, precizitást és erőt igényel – mondta *Szeremley Csaba*, a Stihl képviselője, hozzátéve, hogy a közönségkedvenc motormórást sem kell majd nélkülözni, *Gábor István* faszobrász pedig újabb utast készít majd az Alsóörs főterére kiállított Fat Boyhoz.

Már csak néhány nap, és kitárulnak a kapuk, hogy egy felejthetetlen szülinapi ünnepelés vegye kezdetét. Addig is mindenkit arra buzdítanak a szervezők, hogy csatlakozzanak hozzájuk a Szeretethíd jótékonyági megmozdulásban, és támogassák a Magyar Mentőmotor Alapítvány munkáját, melyet támogatói jegyek megvásárlásával tehetnek meg a fesztivál honlapján.

20. Harley-Davidson Open Road Fest – 2019. június 5–9., Alsóörs. Feel the Freedom! **BFN**

A hangok színek, a csend zene

Nádas József kiállítása az Arácsi Népház nyitvatartási idejében látható június elsejéig

Fotó: Gazsi

Nádas Józsefet megtalálta az ecset, a szín, ő pedig megtalálta az életet és a fényt. Szerinte a művész csatorna, eszköz, a festmény az univerzum kivetülése, a lélek pedig a finom pillanat szava.

– A hangok színek, a csend zene – vallja Nádas József. – Hogy mit kell tudni rólam? Igazából semmit. Minden előtted hever, felakasztva a falon. A művész legfőbb erénye az alázat, az önzetlenség és a pozitív látásmód. Az

utamon igyekszem ezeket szem előtt tartani. Úgy is mondhatnánk egy szóval, hogy fejlődés, kiteljesedés. Tanulás, még vén fejjel is. Ifjú koromban grafikával kezdtem, aztán jött a munka, a család, a gyermek. A hétköznapok, amiket szombatokká és vasárnapokká alakítottam. Én, majd később a nyugdíjas lét. S lőn: az akrillal és a vászonnal megérkeztek a színek és a fények. Az igazi érzések, a mindent átható energia. A belül történő, a zajló. Eleinte még inkább realista stílust hozdortak a festményeim, aztán rájöttem,

hogy arra ott a fotó. Impreszsiókat kerestem és találtam. Vidámság és merészség érkezett a vásznaimra, és képessé váltam az érzelmeim kivetítésére. Kedvenceim a mediterrán utca- és zsánerképek, a portrék, a tájképek, a csendéletek. Minden, ami él, amiben élek. Többek szerint a festményeim sztorik: helyszínek, díszletek, ahol mindig történni fog valami. Hogy mi, azt ők látják, képzelik, tudják. Rájuk tartozik. Én odaadom nekik hozzá a színpadot, ők pedig lehetnek színészek, rendezők, forgatókönyvírók. **Mórocz**

Fürediek egy törökországi sportfesztiválon

Április 20. és május 20. között rendezték meg a törökországi Bursa város nilüferi kerületében a 18. Nemzetközi Sportfesztivált, amely egy hónap alatt minden sportágat felvonultatott. Balatonfüredet 2009-ben hívták meg először a tornára, a tíz év alatt öt alkalommal eleget is tett a felkérésnek a város. Korábban kézilabdázókat, úszókat, futballókat, ebben az évben pedig fiú kosárlabdázókat hívtak a törökök.

A Szent Benedek Gimnázium kézilabdázóiból verbuválódott kosárlabdacsapat hús-véthétfőn indult útnak, hogy képviselje Magyarországot. A delegációvezető *dr. Kiszely Pál* önkormányzati képviselő volt, a csoportot elkísérte *Molnár Judit* képviselő, a humánerőforrás bizottság elnöke és *Bertókné Ticz Erzsébet* sportreferens is. A hárommillió lakosú Bursa az ország ázsiai részén, az Uludag-hegység lábánál terül el, jelenleg Törökország negyedik legnagyobb városa. Az oszmán időkben a selyemforgás fontos központja volt, ma

folyamatosan fejlődő nagyváros, egyik kerületében rendezték meg a nemzetközi sportfesztivált.

A látogatás első napján Törökország nemzeti ünnepébe esőppent a magyar delegáció, április 23-án tartják ugyanis a nemzeti függetlenség napját és a gyermekek ünnepét. Ilyenkor tisztelegnek Mustafa Kemal Atatürk előtt, aki lerakta a modern Törökország alapjait.

Az ünnepséget követően a fesztiválon részt vevő országok, így Bosznia-Hercegovina, Lengyelország, Ukrajna, Románia, Bulgária és Magyarország hivatalos delegációit a városháza épületében fogadta *Turgay Erdem*, a március 31-i helyhatósági választásokon frissen megválasztott nilüferi polgármester. Az informális megbeszélésen a városvezető biztosította a meghívott országok képviselőit, hogy Nilüfernek fontosak ezek a kapcsolatok, és a török fél részéről szeretnék ezeket elmélyíteni. *Turgay Erdem* újabb testvérvárosi kapcsolatokat helyezett kilátásba azokkal a településekkel, amelyek rendszeresen elfogadják a meghívást és képviselik magukat a sportfesztiválon.

A képen Bertókné Ticz Erzsébet sportreferens, Molnár Judit önkormányzati képviselő, a kosárlabdacsapat tagjai – Ormay Soma, Farkas Marcell, Fekete Ádám, Hancsarov Bence, Meidlinger Levente, Fenyő Ádám, Pomykala Bence, Holubecz Benedek –, az edző Lelkes Gábor és Kiszely Pál delegációvezető, valamint a nilüferi sportbizottság elnöke

A fogadóvacsorán a házigazda város és a vendégországok ajándékokat adtak át egymásnak. Balatonfüred nevében *Kiszely Páltól* egy gravírozott üvegtárgyat vehettek át Nilüfer polgármestere. A baráti közeledést szimbolizáló, két egymás felé forduló arcot ábrázoló alkotás *Rosta Balázs* munkája.

A hivatalos ceremóniák után, a következő napon léptek pályára először a balatonfüredi kosárlabdázók. A rendezők

a részt vevő tíz csapatot két csoportra osztották, a Szent Benedek gárdája ukrán, boszniai és török ellenfeleket kapott. Nem volt könnyű feladata a BKSE serdülő kézilabdázóiból álló nyolcasnak, mindjárt az első két mérkőzésen kosárlabdaiskolában és komoly bajnokságokban szereplő ellenfelekkel kellett megküzdeniük. A nyitómérkőzésen az ukrán *Mikolavij* csapat volt az ellenfél, a fürediek a négyszer ötperces találkozó

elején még tartották a lépést a későbbi döntőssel, de a második játékrészben kidomborodott a nagyobb tudás, így a Szent Benedek együttesének csak a tisztes helytállás jutott. A következő napon a boszniai csapat ellen léptek pályára a fürediek, itt már az összeszedettebb játéknak köszönhetően a szoros féllidő után 23 ponton tudták tartani az ellenfelet. A folytatásban két török együttes következett, mind a két alkalommal a fürediek ta-

roltak a pályán. Először 20:17-re, majd 28:11-re verték a török csapatokat, a tornát végül a lengyelek nyerték meg, a Szent Benedek együttese az 5. helyen végzett, és ők is érmmel térhettek haza.

A három nap alatt persze sok más élmény is érte a diákokat, megismerkedhettek egy másik országgal, egy másik kultúrával. A sportolók jól érezték magukat, a szállásuk európai színvonalú volt, a helyi ételeket egzotikusnak és finomnak tartották. Pozitív benyomást tett az út *Molnár Judit* önkormányzati képviselőre is, aki kellemesen csalódott Törökországban. A helyiek vendégszeretete meglepte, és azt mondta, a következő években minél több magyar fiatalnak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy elutazhassanak a sportfesztiválra. *Kiszely Pál* delegációvezető is úgy nyilatkozott, hogy érdemes volt elutazni a tornára, mert látva a diákok győzelem utáni boldogságát, minden szervezés és fáradozás megérte. A Balatonfüred Város Önkormányzatának támogatásával létrejött utazásról a Füred Tv összefoglalót készített, ezt a csatorna weboldalán lehet megnézni. **Bán László**

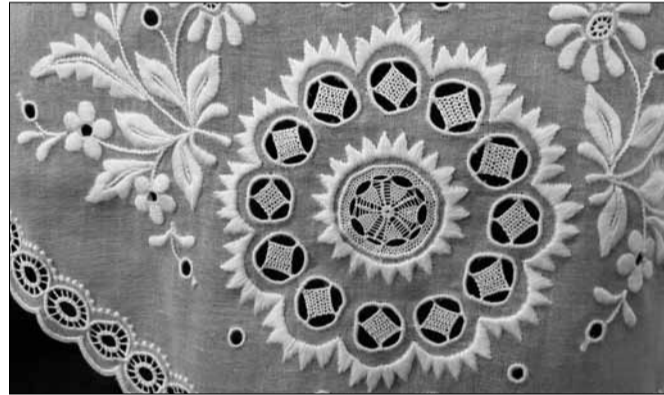
A textilművesség királynője

A hagyomány szerint 1867-ben Ferenc József feleségének, Sisi királynénak a térdeplőpárnáját hőveji csipkéből készítették. 1930-ban az antwerpeni, 1958-ban pedig a brüsszeli világkiállításról aranyéremmel tért haza a hőveji csipke. Kodály Zoltán asztalát is díszítette rábaközi csipketerítő, és amikor 1972-ben Bartók özvegye, Pásztor Ditta egy amerikai küldöttséggel Győrbe látogatott, akkor a delegáció tagjai hőveji csipkét kaptak a várostól, csakúgy, mint 1996-ban II. János Pál pápa. A Hőveji Csipkevarrók Körének kiállításja június 16-ig Balatonfüreden látható.

„A csipke a textilművesség királynője, aki mindig szolgál, és nem uralkodik. Szolgál, mert finomságával kihangsúlyozza a textil szépségét, és a többi díszítőtechnikával összhangban megadja annak ünnepélyességét. Tudatja a világgal a készítő kitartó türelmét. A csipkekészítő munkáját a szolgálat hatja át és irányítja” – ezekkel a gondolatokkal köszöntötte Füred alpolgármestere, Hári Lenke a hőveji csipkeművességet bemutató kiállítás megnyitójának résztvevőit a Kisfaludy Galériában.

19. századi íráskönyveinek tanúsága szerint a rábaközi női viseletnek már gyakori tartozéka volt a hímzéssel díszített gyolcs fejkenő. A rábaközi fehér hímzések közül sajátos vonásaival emelkedik ki a hőveji hímzés, amit a hagyomány szerint egy helybeli leány, Horváth Borbála hozott magával a faluban. Az 1860-as években barbacsi dajkaságból – más források szerint a Pozsony megyei Somorjáról, lipapásztorokodásból – hazatérve, a hűsvéti táncra három kötényt tervezett, amiket a barátnőivel hímzettek ki. Ez a három kötény volt az elindítója a hőveji hímzésnek. Öltés-elemei a lukhímzés, a láncöltés, a laposöltés és a huroköltés. Mintakincse leveles ágakból, rozettákból áll, amik néha szabad

kompozíciójú bokordíszítményt, csokrot képeznek. A 20. század elején megjelent kötés, vagy más néven pókozás rendkívüli változatossága a hőveji hímzést egyedülállóvá tette.

A varráshoz az előrajzolt anyagot fakteretre, ráámára feszítik, majd nagy öltésekkel ráférceklik. Minden motívum kivarrását fércelés előzi meg, így a minta kiemelkedik az alapanyagból és tartása is lesz. Először a kézimunka szélén levő láncszemeket, lyukakat készítik el, utána a virágok szára, majd a bársonyvarrás következik: a levelek, babák, valamint a nagyobb lyukak körüli csúcsos vagy sima varrás laposöltéssel. A negyven-ötvenféle, pókháló finomságú, csipkeszerű pókozást vékonyabb, hosszabb tűvel vég-

zik, és a fonal is vékonyabb, erősebb, úgynevezett kötőcérna.

A varrástanulás már gyermekkorban elkezdődött, a lányok ebbe születtek bele, vérükben volt a csipkekészítés. A hímzés eredeti alapanyaga a gyolcs volt, később elterjedt a lenbatsizt és a ritka szövésű pamutszövet, az organza, amit svájci vagy francia forrásból ma is Bécsben vásárolnak. A legtöbben papírra terveznek, onnan másolják át a motívumokat, vannak, akik közvetlenül az anyagra rajzolnak, de a régi varróasszonyok között akadt olyan is, aki előrajzolás nélkül hímzett.

A faluban nem volt olyan ház, ahol ne varrtak volna: hosszú téli esteiken a petróleumlámpa fényében ültek körbe az asztal, ahányan csak odafértek. A lányok-

asszonyok varrtak, a férfiak pedig beszélgettek, meséltek, illetve rámkát készítettek. A környékbeli falvak tehetősebb leányainak hímzett kelengyét a 19. század végétől kezdődően Hővejen hímzettek. Különösen a szomszédos Kapuvár képviselőjét díszítő hímzések elkészítése jelentett jó pénzkereseti lehetőséget a falu számára. A megrendelésre történő hímzés mellett a hővejiek távolabbi vidékeken is árusították a kézimunkájukat. A faluban lányokat, asszonyokat fogadtak, akik a megrendelt munkát napszámban készítették el, a közösen végzett kézimunkázást varróknak nevezték. A patakokkal körülölelt Hővejt gyakran öntötte el az ár – volt olyan év, amikor háromszor vettek, de egyszer sem arattak –, így a varrás megélhetési forrásá is vált. Az 1930-as antwerpeni világkiállítás aranyérme jókor jött: a nehéz gazdasági viszonyok idején európai megrendelésekkel árasztották el a hímzőfalusi asszonyait. Az 1920-as, 1930-as évektől a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségének soproni szervezete vásárolta fel a kézimunkákat. 1955-től közel százhuszan csatlakoztak a budapesti Háziipari Export Szövetkezethez, ami egészen 1993-ig értékesítette a kelméket.

A Kapuvártól nyolc kilométerre lévő, 330 lelket számláló Hővejen a nyolcvanas évek eleje óta működik a Csipkemúzeum. A csipke elindult a hungarikumválas útján, Győr-Ménfőcsanakban pedig az első magyar szabaddal Hivatalban 2010-ben jegyezték be a hőveji csipke földrajzi árujelző oltalmát, felkerült az UNESCO Szellemi Kulturális Örökség Nemzeti Jegyzékére, a Magyar Értéktárban pedig a Kiemelkedő Nemzeti Értékek között szerepel. A faluban 2016-ban alakult meg a Hőveji Csipkevarrók Köre, aminek aktív tagja a község polgármestere, Horváth Istvánné és az alpolgármester, Szekeresné Czimmerman Ilona is. A varrókör tagjai elutaztak a füredi kiállítás megnyitójára, majd Hári Lenke meghívásának eleget téve megnézték a Vaszary Galéria Lesznai Anna-Zoób Kati-kiállítását. **Mórcz**

Díjat kapott a Zsidó Kiválóságok Háza

– Amint az a Balatonfüredi Napló korábbi számából kiderült, a zsinagóga és a látogatóközpont egyéves születésnapját ünnepelte. Különleges ajándék, hogy a műemlékek és műemlékhelyszínek nemzetközi világnapján az egyik legrangosabb építészeti díjban, az ICOMOS-díjban részesítette a füredi Zsidó Kiválóságok Házát a szervezet hazai bizottsága. Az indoklás szerint a díj értékeli az épület

érthetően sorozat előadóit, a Budapesti Fesztivál Zenekar koncertjeit. Telt házas volt a Köztünk élő kiválóságok című rendezvény is. Pázmány József könyvklubot indított, legközelebb dr. Kiszely Pál gondolatait ismerhetjük meg egy könyvről.

Külön örültünk az iskolák diákjainak és tanárainak, az Eötvös iskola után egyre bővülő kapcsolatunk a Lóczyval és lassan a többi iskolával is.

Sugár Péter tervező, Varga Piroska belsőépítész, Hári Lenke alpolgármester és Olti Ferenc, a Zsidó Kiválóságok Háza Alapítvány kuratóriumi elnöke az elismerés átvételkor

megőrzését, innovatív hasznosítását, a régi és az új épület karakteresen eltérő megjelenését, amely ugyanakkor nem ellentétet, hanem a békés egymásra épülést fejezi ki. Az új építményben rendezett kiállítás a legkorszerűbb interaktív eszközökkel mutatja be a XIX. századtól a zsidó származású tudósok napjainkig ható találmányait. A világon egyedülálló kiállítás mindenki számára szól. Ugyanakkor a régi műemlék épület megújult közösségi tere, programjai szándékaink szerint elsősorban Füred lakóit várják.

Még felsorolni is sok lenne, mennyi rendezvényünk volt. Meg akartuk ismerni, mire van a legnagyobb igényük a téli hónapokban is itt élőknek. Az is szempontunk, hogy ne versenyezzünk, hanem kiegészítsük a Füredkult gazdag kulturális kínálatát.

Számunkra úgy tűnik, hogy a lakosság nagy érdeklődéssel fogadta a Tudományról köz-

Igyekeztünk megmutatni néhányat a zsidóság hagyományos ünnepeiből, ezekre is nyitott volt Füred lakossága. A helyi szervezetek is örömmel tartottak a közösségi térben egy-egy összejövetelt, megemlékezést.

A nyári időszakban kevesebb saját rendezésű programot tervezünk, hiszen talán a fürediek máshol nyaralnak – vagy az itt nyaralók kiszolgálásával foglalkoznak –, és ilyenkor különösen nagy a választék a part közelében. Természetesen érdeklődőknek az épületet szívesen rendelkezésre bocsátjuk, mi pedig a Zsidók és csúcstechnika; Einsteinől napjainkig című kiállításunk népszerűsítésére összpontosítunk.

Köszönjük Füred lakóinak a nyitottságot, az aktív befogadást, és ha véget ér a nyári szezon, ismét érdekes új programokkal várunk mindenkit – összegezte Olti Ferenc. **BFN**

Kulturális utazás Lálan és Tagore nyomdokain

A költészet és a zene összekapcsolódásának szép példaként két indiai költő, Tagore és Lálan áldozati énekei voltak hallhatóak április 28-án a füredi Kisfaludy Galériában.

Rabindranath Tagore költőként nagy népszerűségnek örvendett Magyarországon, olyanok fordították, mint Babits Mihály. Ugyanakkor kevesen tudják róla, hogy rendkívül termékeny zeneszerző is volt. Hozzávetőleg 2230 dala Rabindra Sangeet néven szinte műfajt teremtett, ami nagyon közkedvelt Indiában, elsősorban Nyugat-Bengál és Banglades területén. Tagore

költészetére mély hatást gyakoroltak szülőföldjének bál dalai. A bál a mai napig élő énekes hagyomány, mely mesterről tanítványra száll. Küldetése, hogy ráébredjen az egyetemes szeretet virágára, ami határoktól függetlenül minden szívben kinyílhat.

Lálan – aki a jelenlegi tudásunk szerint csaknem 120 évet élt – az egyik legjelentősebb bál énekes volt. Szokták őt szentnek, fakírnak, sahnak vagy mahátmának is nevezni. Dalokat írt, társadalmi reformer és gondolkodó volt, és a bengáli kultúra ikonikus alakjává vált. Lálan egy olyan világot énekelt meg, amiben minden vallás és hit harmóniában él egymással.

Tagore és Lálan költeményeit egy Nyugat-Bengáliából származó bál énekesnő, Parvathy Baul tolmácsolta Füreden, aki egyébként festőművész és mesélő is. Gyermekkorától részesült zenei és táncoktatásban, majd vizuális művészeteket tanult a Tagore által alapított Kala Bhavan Egyetemen. Itt hallotta először későbbi mesterének, Sanatan das Baulnak a koncertjét, aminek hatására az évezredek bál hagyomány útjára lépett. Parvathy Baul nemzetközi fesztiválok ünnepelt meghívottja, fellépett a kiotói Nó Színházban, a New York-i World Music Centerben, a Chicagói Egyetemen és Peter Schumann vermonti színház-

zában, 2018-ban pedig elnyerte a Sangeet Natak Akademi Awardot, ami az egyik legfontosabb indiai művészeti elismerés.

Parvathy Baul füredi zenei társaság vezetője, aki a Zeneakadémia klasszikus gitár szakán végzett, majd a klasszikus indiai zene felé fordult: megtanult szitarozni, és autodidakta módon számos más hangszeren játszani. A füredi koncerten údon, vagyis arab lanton játszotta Tagore és Lálan dalaihoz komponált zenei kíséretét. Az elhangzó Tagore-dalokat a fordító, Ridg Zsófia tolmácsolásában hallhatta a közönség, aki a Nemzeti Színház dramaturgia. **MA**

A kortárs művészekről tanul

Kurátora volt a 2003-as Monet-kiállításnak, amihez fogható még nem láthatott a magyarországi közönség, s a téli hidegben kétszázötvenezren álltak be örákra a Hősök terén kígyózó sorba, hogy bejuthassanak a Szépművészeti Múzeum épületébe.

A Van Gogh Budapesten című 2006-os kiállítását egyenesen az évszázad legsikeresebb kiállításának nevezték: öt hónap alatt csaknem félmillióan nézték meg a Szépművészeti Múzeumban. A 2012-es Cézanne-kiállítását a múzeumi világ etalonként kezeli, a 2020-ra tervezett kiállítás műtárgyainak összeállításakor pedig negyvenötven külföldi intézmény ajtaja nyílik meg előtte. Negyvenkét éve a Szépművészeti Múzeum munkatársa, és tíz éve ő állítja össze a balatonfüredi Vaszary Galéria programját. *Geskő Judit* művészettörténéssel beszélgettem.

– Nálunk volt könyvtár, mert az apukám tanár volt, de semmilyen módon nem befolyásolta a döntésemet a családi háttér, legfeljebb annyiban, hogy az apai nagyapám szücsmester volt. Véleményem szerint meghatározó erő, ha kézműves van egy családban: befolyásolja a látást, a látásmódot. Elsőként a hétköznapi ízlést, hogy mi tetszik, mi nem tetszik, később pedig, ha olyasféle hivatást választ az ember, aminek köze van a formakultúrához. Szerintem ez magyarázza azt, hogy például a veszprémi Vár-hegyen konstruktív gyűjteményét kiállító Vass László cipész-mesterrel-műgyűjtővel remekül megértjük egymást: ő is az elemi tárgyi formákból – egy cipőre ütött lyukból vagy egy cérna által kirajzolt vonalból – indul ki. Bár én a nagyapámat nem ismerem, de az apám magyarázataiból, a tárgyakra vonatkozó megközelítéseiből világossá vált számomra, hogy abban az észak-magyarországi szücsműhelyben hogyan zajlottak a hétköznapiak: fontos volt az alapanyag, a vele való gyengéd bánásmód, a kabátok, mellények és bundák elkészítésének a kultúrája.

Élénken emlékszem rá, hogy ha az ötvenes-hatvanas években vásároltunk valamit, akkor az apukám kiemezte nekem minden táskát és kabát varrását – ezek voltak a hétköznapi impressziók. Az apám matematikát és fizikát tanított, de például a családi házunk kertjében szeretett mindenfélét megépíteni. Készített egyszer egy gyönyörű előszobafalat, melynek munkálatait végigkövetthettük, minden egyes csavar, akasztó vagy a tükör külön kis történetet kapott, miert van ott a legjobb helye. A remekműveknél is így van ez: ha az ember egy olasz reneszánsz portrét néz, akkor azt érzi, hogy az ábrázolt előtt lévő asztalon a csodás terítő nem redőzhet másképp, csak úgy, ahogy megfestette a mester.

– *Hogy kezdődtek a művészeti tanulmányai?*

– Tízéves koromtól az apukám miskolci kollégája, Rézművészeti Nagy Ildikó volt a rajztanáróm, aki meghatározó személyiség

volt az életemben. Beszélgetésekkel, rengeteg könyvvel olyan miliót tudott teremteni a rajzórán, ami teljesen új kapukat nyitott meg és újfajta látáskultúrát teremtett. A *Forma e colore* című itáliai, nagyméretű képzőművészeti sorozat darabjait adta a kezembe. Emlékszem, mennyire felkavaró volt számomra Le Corbusier szokatlan formavilágú, mással össze nem vethető ronchampi kápolnája.

A mai napig tartjuk a kapcsolatot, el szokott jönni a kiállításokra, amiket én rendezek. Szerecsés voltam, mert rendkívül művelt és toleráns tanáraink voltak az általános és a középiskolában is. Spanyol tagozaton érettségiztem a miskolci Herman Ottó Gimnáziumban, ami szenzációs adottságnak bizonyult, később már nem is annyira a nyelvtudás miatt, bár annak is van jelentősége, hogy ha Madridba utazom egy kiállításra műtárgyakat kölcsönözni, akkor az első pillanattól kezdve spanyolul beszélgetünk, és barátságos légkör alakul ki a kollégákkal. Egy budapesti latin-tanáróm volt a középiskolai spanyoltanáróm, aki külön is foglalkozott velem: vasárnap délelőttként meghívott a kollégiumi szobájába, ahol a spanyol nyelvésztől kezdve a frissen megjelent történelmi vagy szépirodalmi munkáig mindenről beszélgettünk. Kedvelte bennem, hogy amihez nekifogtam, azt szenvedéllyel csináltam. A mai napig lázba hoz egy szép töltőtoll írásmintája, 1970 körül nála láttam először színes filceket, amikkel szebbnél szebb füzeteket tudtam telexni a spanyol múlt idő változataival.

– *Létezik a világon még egy művészettörténész, aki életében két Cézanne-kiállítást rendezhetett?*

– Egyet ismerek, Anne D'Harnoncourtnek hívták – sajnos már nem él –, a híres karmester, Nikolaus D'Harnoncourt unokahúga volt, a philadelphiai múzeumot vezette. Ő az 1998-as után koncipiált egy második Cézanne-kiállítást, de közben meghalt, s a férje fejezte be a munkáját. A budapesti Cézanne és a múlt kiállítás végéhez közeldeve egy konferenciát szerveztem, ennek a tanulmánykötetét Anne emlékének ajánlottam. Az ő első kiállítását 860 ezren látták egy akkori országban, mint az USA, míg az én Van Gogh-kiállításomat félmillióan Magyarországon. A 2012-es Cézanne-kiállítás után a londoni National Gallery igazgatója, Nicholas Penny és a világhírű festőművész, Bridget Riley közös interjúban hangsúlyozta, hogy Londonban egyetlen múzeumigazgató sem vállalna be ilyen nehéz koncepciójú kiállítást, félnének a bevételkieséstől, helyette a sikerre hajtának rá. Az általam rendezett tárlatok mind nehéz művészettörténelmi és szociológiai kérdéseket boncolgató, tudományos kiállítások is egyben. Ehhez bírom a Szépművészeti Múzeum igazgatójának, Baán Lászlónak a határozott támogatását.

A 2020-as kiállítás címe a Cézanne és a nem árkádai absztrakció lesz, ami Cézanne és a korai konstruktivizmus, vagyis a tízes-húszas évek művészetének

viszonyát tárja fel: Cézanne kapcsolódását a De Stijl mozgalomhoz, a Bauhaushoz, az orosz és a közép-európai avantgárdhoz. Cézanne halála után egy évvel, 1907-ben rendeztek egy monografikus kiállítást, amit rengeteg fiatal európai művész és műkritikus látott. Robbanásszerű stílusváltozást idézett elő ez a tárlat, de általában csak a Fauves vagy a Nyolcok mozgalma, a korai analitikus kubistákat szokták kötni hozzá, akik egy árkádai hangulatot olvastak ki Cézanneból. Henri Matisse, André Derain és a többiek kiindulópontként használták a cézanne-i komponálást, esetkezelést és világszemléletet. Újszerű műveket hoztak létre, de XXI. századi szemmel nézve sokkal inkább kötődnek egy reneszánsz, barokk vagy egy XIX. század eleji táj- és életképhez, portréhoz, mint azok a képek, amik már vagy teljes mértékben nonfiguratívak, vagy egy

zeum állandó kiállítási szerkezetét átalakították a budapesti kiállítás mintájára. Nagyra becsülendő módon 2003 óta öt-hat magyar újságíró is követi ezeket a kiállításokat, és remek kérdéseket tesznek fel. De hogy külföldi példát is említsék: a *Neue Zürcher Zeitung* kiváló kritikus-esztétája nem kommunikált velünk, ugyanis ők megvesztegethetetlenek. Megnézte a Cézanne és a múlt kiállítást, és az egész oldalas írásukon mélyen megrendültem a megtiszteltetéstől.

– *Mennyire élő, liktető a cézanne-i alapanyag?*

– Ha megnézzük Maurer Dóra, Keserő Ilona, Jovánovics György, Bak Imre, Nádler István vagy Megyik János művészetét, akkor azt látjuk, hogy a hatvanas évektől napjainkig a magyar művészet legnagyobb figurái erős köldökzsinórral kötődnek az eredeti cézanne-i művészethez. Közülük nem egytől rengeteg

Georges Seurat-nak a National Galleryben látott képeivel áll összefüggésben.

Csináltam rajzokat, hogy abban az időben, amikor Cézanne a Louvre-ban mozgott, hol voltak elhelyezve azok a művek, amikkel ő párbeszédet folytatott. Egy vadászkutya szimatával ment teremről teremre, és lecsapott azokra a tárgyakra, amik benne alakuló kérdések megválaszolásában segítettek. Létezik tőle egy közhelyes citátum, hogy a világot három mértani idomra, a gömbre, a kúpra és a hengerre le lehet bontani. Persze. De amikor megyek a Louvre-ban, és elkapom azokat a formákat – Bernininek egy-egy márványfejét vagy Hudson Voltaire-portrét –, akkor egy formálódó, geometriai alapon nyugvó új művészi világnézet kialakulásának vagyok a szemtanúja.

– *Cézanne művészetét meghatározta a provenç-i környezet, ön*

déknak a sajátosságát, ami bizonyos évszakokban nagyon emlékeztet Provence-ra. Nem véletlen az sem, hogy mindkét helyen megtalálható a római kultúra. Nemcsak a klíma és a természet, hanem a város és a provincia több ezer éves történelme is meghatározó.

A Vaszary Galéria programját tíz éve állítom össze. Igyekszem ajánlani a legmagasabb színvonalú kiállításokat, újra és újra olyan témákat, ami összefügg ennek a régióknak az életével. Az iskolásokat biztatni kell egy szemlélődő, a természettel sajátos szimbiózist kialakító életmód szeretetteljes befogadására. A családi tradíciókon kívül csak az iskola tudja hitelesen közvetíteni a szép élethez való kapcsolódást.

– *Azt már érintettük, hogy mit adott a világnak az ön Cézanne-kiállítása, de vajon önnek mit adott Cézanne?*

– Tizenhat éves koromtól foglalkoztat a művészete. Egy svájci kollégámmal 1996-ban, Bernben és Hamburgban rendeztem egy XIX. századi francia rajztörténelmi kiállítást, ennek kapcsán ismertem meg azokat a nagy svájci magángyűjtőket, akiknek a tulajdonában Cézanne-művek vannak. Öt-hat családról van szó, akiknek a házai megnyíltak előttem. Több olyan naptárt ismerek Glasgow-tól Washington át Zürichig vagy Bostonig, ahova a 2020-as kiállítás dátuma már bekerült. A legfontosabb, hogy mit ad a múzeumomnak, vagyis mit tudok visszaadni én az intézményemnek.

Elengedhetetlennek tartom, hogy a múzeumba kortárs művek kerüljenek be, hiszen ami tegnap kortárs volt, az ma már történelem. Nem helyeslem a múltba révedést. A történelemnek kutya kötelessége a mindenkori helyzetre reagáló műtárgyak megtalálása és az érzése szerint legmagasabb minőségű képviselő tárgyak megszerzése. A nagy kiállításokkal sikerült hozzátennem ahhoz, hogy a Szépművészeti Múzeumban még jobban elismerjék, ezáltal az én hitelességem is nőtt. Évtizedekig elsősorban papírmunkákat – rajzokat, sokszorosított grafikákat, fotókat – tudtam gyűjteni a múzeum számára, az elmúlt tizenöt évben pedig már rendszeresen nyílt lehetőség a világ meghatározó művészeitől való szerzeményezésre. Kabakov, Mario Merz, Lucio Fontana, William Kentridge, Zilvinas Kempinas, Bridget Riley, Sam Francis, Bernar Venet munkái gazdagítják ma a gyűjteményünket.

Ma már legalább nyolc fiatal kolléga foglalkozik a múzeumban kortárs művészettel, ami hihetetlen színösszeállítás, gazdagság és biztonságot ad az intézménynek, hiszen a jövőre nézve létezik az a háló, ami ezt a területet hiteles szakemberek által tudja megtartani. Véleményem szerint csak a szolgáló tudományunk az értelmes. Aki a tudományt, az intézményt és a műtárgyakat szolgálja, az saját magát is meg tudja erősíteni. Olyan boldogságot jelent ez, aminek erős megtartóereje van bármilyen típusú személyes váltsághelyzetben.

Mórocz Anikó

A Vaszary Galéria színvonalos kiállításait immár tíz éve Geskő Judit szervezi

olyan új nyelvezettel fogalmazták meg őket, aminek az értelmezéséhez valóságos új esztétikai szótára van szükség. Ez az úgynevezett forradalmi avantgárd.

– *Mennyi munkával jár egy 100–150 képet bemutató kiállítás megszervezése? Mitől nyílnak ki az ajtók ön előtt, s adják át rajtuk a kölcsönkért kincseket?*

– Nagyságrendileg hat év intenzív munka. A PhD-disszertációm hétévnnyi munka volt, amiből aztán kisarjadt a 2003-as Monet-kiállítás. Kell hozzá alapkutatás, koncepció, majd a konkrét munka. Van Gogh vagy Cézanne műveit nagyon nehezen adják kölcsönbe, mert mindenki akarja. Sok múlik a korábban elvégzett munkán, az intézmény hitelességén, és szükség van egy erős koncepcióra. A világ meghatározó múzeumainak munkatársai pontosan tudják, hogy a Szépművészeti Múzeumban szántíz éve milyen munka folyik. Van Gogh, Monet és Cézanne esetében Budapesten olyan nagy volt a közönség vágyakozása a mesterek megismerésére, hogy nem spórolták meg az újszerű koncepció megemésztésével járó munkát. Van olyan kiváló egyetemi tanár kollégám, aki az MTA-n tartott előadásában elmondta, hogy két évebe teltelt rájőnnie a Van Gogh-kiállítás újszerűségére, aminek a mentén az egész Van Gogh Mú-

zeum állandó kiállítási szerkezetét átalakították a budapesti kiállítás mintájára. Nagyra becsülendő módon 2003 óta öt-hat magyar újságíró is követi ezeket a kiállításokat, és remek kérdéseket tesznek fel. De hogy külföldi példát is említsék: a *Neue Zürcher Zeitung* kiváló kritikus-esztétája nem kommunikált velünk, ugyanis ők megvesztegethetetlenek. Megnézte a Cézanne és a múlt kiállítást, és az egész oldalas írásukon mélyen megrendültem a megtiszteltetéstől.

– *Kik inspirálják önt?*

– Többek között Schein Gábor költő, Nádas Péter író, Karlheinz Stockhausen német zeneszerző, az Új Zenei Stúdió, Ligeti György és Kurtág György. Vagy a már említett Bridget Rileyval – aki egyébként kétszer is elutazott Budapestre megnézni a Cézanne-kiállítást – nem véletlenül kerültünk baráti kapcsolatba: a hatvanas évektől kezdve nemcsak a munkáját követtem, hanem azt is, hogyan vélekedik egy-egy interjújában, vagy mint absztrakt művész a legalább három fordulatot átment életművével hogyan értelmezi a világ változásait. Ő a National Galleryt rendszeresen látogatva az ott függő, régi mesterek alkotásait értelmezte. Volt egy életszakasza, amikor hullámokat festett, amik Jan van Eyck Vörös turbános férfi című képén a textil felcsavarodása során kialakult redőkben indultak ki. Vagy például a veszprémi Vass-gyűjteményben lévő Bassacs című képe

pedig tudatosan kereste a balatoni környezetet, miért?

– A Van Gogh-kiállítás után kezdtém foglalkozni Cézanneval, és kétszer is jártam az Aix-en-Provence-ban lévő Musée Granet-ban. Teljesen világossá vált számomra, hogy egy provenç-i festő, ha otthon van, egészen másképp látja a környezetét és a tárgyakat, mint Párizsban vagy Ile-de-France bármely vidékén. Érdekelt, hogy Cézanne vajon mit élt át a hosszú, egész Franciaországot átszelő vonatújjal alkalmával, figyeltem a párizsi műtermi és a vidéki természeti környezetben készült alkotásainak a különbözőségeit. Az első két utamon azt tapasztaltam, hogy egészen másképp látok a délfraanciaországi fényben. Cseppet sem csodálkoztam ezen, hiszen Van Gogh is délre ment napot látni, amitől aztán kigyulladtak a színek a palettáján.

Azt is tudtam, hogy a budapesti fényben – még ha természetközeli helyen is lakik az ember – minden egészen másképpen mutatkozik meg, mint a Balaton-felvidéken. Különösen hat-nyolc faluban, Paloznaktól Arácsig, s kicsit feljebb, a Bakony irányába. Itt nemcsak a levegő minőségéről és a víz tükröződéséről is szó, hanem a vörös talajról is. Ez a három adottság biztosítja ennek a vi-

Elsőbálozó lányok: Csak jó lehet

A hagyományok szerint idén is meghívót kaptak az Anna-bálra a városban élő 18 éves lányok. Várhatóan közel húsz füredi elsőbálozó vesz részt majd az eseményen, Maurer Kinga és Lukács Brigitta már biztos, hogy köztük lesz. Nagyon örültek az invitálásnak, mindketten évek óta várnak erre az alkalomra, mint mondták, csak az volt a kérdés, ki legyen a kísérőjük a bálon.

Mindketten a balatonfüredi Lóczy gimnázium harmadikos tanulóit, egy osztályba, német tagozatra járnak. Barátnők, hasonló az izlésük, hasonlóan vélekednek a bálról, még az alkalmi ruha kiválasztásában is segítenek egymásnak, sőt egy iskolába, a grazi egyetemre készülnek az érettségi után. Még szerencse, hogy teljesen

más típusú fiúk tetszenek nekik – mondják somolyogva.

Cserfések, a maguk módján magabiztosak is, határozott elképzelésük van a jövőről. Már készülnek a bálra, de azért nem csinálnak belőle nagy ügyet. Nem öngazolást keresnek, hanem élményt. Kinga, aki a Bajnok DSE Nemesvámos női kézilabdacsapatának igazolt játékosa, decemberben tölti be 18. életévét, Brigitta viszont a bál előtt négy nappal.

– Jó néhány évvel ezelőtt az unokatestvérem ugyanígy megkapta a báli meghívót, ő akkor ezzel a lehetőséggel nem élt. Már akkor megfogalmazódott bennem és a szüleimben is, ha eljön az idő, én mindenképp eljövök a bálra. Évek óta figyelemmel kísérem a báli bevonulást, egyébként ezt várom a legjobban. Biztos vagyok benne, hogy jó élmény lesz, ott lesznek az ismerőseim is, csak jó lehet – így Kinga,

Maurer Kinga és Lukács Brigitta

akit egy barátja kísér el majd az eseményre.

Brigitta párjával jön, de szülei is ott lesznek a bálon. Incelkedve mondja, eredetileg apukájával szeretett volna jönni, de aztán közösen úgy döntöttek, jobb, ha a párja kíséri el, akivel azonban megígértette, ha esetleg júliusig

szakítanak, a bálra akkor is elkíséri őt.

– Nagyon várom a bált, a tánc az életem, szeretem az alkalmi ruhákat, szeretek színpadon lenni, szeretek ünnepegni, bulizni, szóval nekem találták ki az Anna-bált. A nyitótáncot elememben leszek, az se lenne baj, ha esne az eső,

majd nevetünk ezen is – veszi át a szót Brigitta, aki egy hip-hop országos bajnokságra készül éppen, de nem idegen tőle a társas tánc sem.

A lányok már többször voltak együtt ruhapróbán, megnézték pár boltot, vizsgálgatták, kinek mi az előnyös, de még nem találták meg az igazi báli ruhát. Egyetértenek abban, hogy nem fehérben lesznek, és inkább a modernebb, fiatalosabb stílust preferálják. Az a jó ruha, amiben önmaguk tudnak lenni, nem feszengenek benne, tudják viselni – magyarázzák egymás szavába vágva. – Nem egyszerű a ruhakérdés, lehet, hogy kicsit késve kezdtünk bele, de nem görcsölök erre rá – legyint Brigitta.

Kikerülhetetlen a kérdés: milyen szándékkal jönnek a bálra, hiszen mégiscsak arról van szó, hogy éjfélkor bál szépét avatnak a vendégek és a zsűri véleménye alapján.

Mondják, nem az számít, hogy másoknak tetszenek, biztos méregetik majd egymást a lányok, ez elkerülhetetlen, még bál sem kell hozzá, de nem omolnak majd össze, ha nem választják őket a legszebbek közé. Aztán csak kiprovokálók belőlük valami állásfoglalást, ha nem is magukról, de egymásról. – Én voltam az első, aki azt mondta, Kinga alkata, szép haja, megjelenése miatt egyértelműen a bálra termett, szerintem ott lesz a legszebb három között.

– Brigittának gyönyörű, varázslatos szeme van, ezt biztos észreveszik a bálon is.

Még bő két hónap van a füredi Anna-bálig, addig még ruhapróbák, a hajukat is kell találni, hogy legyen, aztán csak vége lesz a sulinak. Az biztos, jó barnán érkeznek majd az estre, mert előtte pár nappal jönnek haza az osztálytársakkal közös horvátországi nyaralásból.

BFN

Határtalan szeretettel fogadták a gimnazistákat

A reggeli órákban a Lóczy Lajos Gimnázium elől induló autóbussz tele volt izgatott és kíváncsi diákokkal, akik a Határtalanul pályázat keretében öt napot tölthettek el a Felvidéken.

Első úti célunk a legendákkal körülölelt Dévény vára volt, de még előtte csatlakozott hozzánk Balázs, az idegenvezetőnk, aki azzal a mondatlallal indította a kirándulásunkat, hogy „otthonról jöttetek, de hazaérkeztek”.

Ehhez hasonló gondolatokkal vágtunk neki magyar örökségeink felkeresésének. Az egykori magyar koronázó város, Pozsony belvárosán átsétálva megtekinthettük a Szent Márton-székesegyházat, majd a város fölé magasodó várat. Legközelebbi megállónk a Felsőszeliben lévő szállásunk volt.

Másnap első helyszínünk a galántai Kodály Zoltán Gimnázium volt, ahol a diákok határtalan szeretettel fogadtak minket. A jó hangulatban eltelt

bemutakozások után csoportokban hallhattunk érdekesebbnél érdekesebb történeteket, helyi történelmi eseményeket.

Délután közös városnéző sétára indultunk, hogy megtekintsük a reneszánsz és neogótikus Eszterházy-kastélyokat, a Honismereti Múzeum kiállítását, valamint azt a vasútállomási épületet, amelyben Kodály Zoltán lakott szüleiével hét évig. Ezek után Deákiba indultunk, ahol Irén néni mutatta meg nekünk a Deáki Bencés Apátsági Templomot, helyi lakosként izgalmas információkkal kibővítve.

A harmadik napon a testvériskolánk számos tanulója tartott velünk Szentgyörgyre, ahonnan egy négy kilométeres túrát tettünk a festői város felé a Fehérkői vár romjaihoz. Majd az egykor a gróf Pálffy család tulajdonában lévő Vöröskői várat csodálhattuk meg, ami a Kárpát-medence egyik legszebb és legépebben megmaradt várkastélya. A Felvidék Rómája néven elhíresült Nagyszombatba érkezésünkönkor a barokk stílusú

Nagyszombati Egyetem templomát csodálhattuk meg, ahol a szlovák anyanyelvű tiszteletes – a nyelvi akadályokat leküzdve – a mindkét nyelvet beszélő idegenvezetőnk fordításában elképesztő történeteket mesélt.

Nyitrára a negyedik napunkon érkezünk, ami hajdan a legfontosabb fejedelmi központjaink egyike volt. A nyitri várkomplexum részeként magasodó Szent Emmerám-székesegyház különleges módon három korszakból származó, más-más építészeti stílusjegyekkel felépített – román, gótikus, barokk – legrégebbi egyházmegyei templom a Felvidéken. Ezután egy hét kilométeres túrát tettünk Gimes várához, amelyet a Forgách főnemesi család birtokolt évszázadokon át. A nap végén felkerestük a nagyvezekényi csata emlékművét, mely a három Eszterházy fiúnak állít emléket, akik a török elleni ütközetben estek el a hazájukért harcolva.

Az utolsó napon, március 15-én hivatalosak voltunk az érsekújvári Czuczor Gergely

Általános Iskola ünnepségére, büszkén feltűzött kokárdával néztük a Magyarországtól elszakadt, de magyar szívvel élő kisiskolások hangulatos ünnepi műsorát.

Elbúcsúzásunk után Szimőre utaztunk, Jedlik Ányos szülőfalujába, ahol a világhírű bencés tudósról nézhettünk meg oktatófilmet, majd a kiállított szerkezeteket élőben is kipróbálhattuk. Továbbutazva a Közép-Európában egyedülálló technikai műemlékként fennálló egykori hajómalom tekinthettük meg Gútán.

Utolsó megállónk a Dunaparton fekvő Révkomárom volt. Egy kellemes városi sétával egybekötve csodálhattuk meg az Európa udvar érdekes épületeit és kialakítását, sétálhattunk el a Tiszti Pavilon, a Klapka tér, a Szent András-templom, valamint a város szülőtte előtt tisztelgő Jókai Mór-szobor mellett. Majd autóbusszal szálltunk, és Komáromnál átléptük a határt, hogy ismét hazaérkezessünk Balatonfüredre.

Holderinger Veronika,
11/A

Elismerés a végzős tanulónak a balatonfüredi kapitányságtól

Kiemelkedő rendészeti tevékenységéért emléklapet vehetett át a Szent Benedek Gimnázium Szakképző Iskola és Kollégium Balatonfüredi Tagintézményének végzős tanulója. A ballagási ünnepségen a Balatonfüredi Rendőrkapitányság képviseletében Vancsura Miklós rendőr alezredes, kapitányságvezető-helyettes emléklapet és oklevelet adott át négyéves kiemelkedő rendészeti tanulmányi teljesítményének elismeréseként Bujpál Marcellnek, az intézmény végzős diákjának.

BFN

Elballagtak a diákok

A Lóczy gimnáziumban 85-en, a Szent Benedek Gimnáziumban 58-an ballagtak el május elején. Lapzártánkkor már túl voltak az érettségi nehezén. – Sikeres évfolyam a most végzős lóczy-soké (felső kép), mindenkit nyelvvizsgával indítunk útnak, mindenki egyetemre jelentkezett – beszélt a Lóczyból ballagókról a gimnázium igazgatónője, Duna Katalin. – Bízunk abban, hogy meg fogják állni a helyüket az életben, és kamatozni fog az a lelki nevelés, amit ők kaptak – mondta Hardy Títusz, a Szent Benedek gimnázium főigazgatója

BFN

Először nyert Világkupa-versenyt magyar sportoló vitorlázásban

Egymást hajtvá lépkednek előrébb a nemzetközi élmezőnyben a Vadnai testvérek

Genovában a Világkupa-sorozat idei második eseményén Laser Standard hajóosztályban nagy magyar sikerrel zárult a verseny.

Vadnai Jonatán, aki összehozta a második helyen állt az éremfutam (Medal Race) előtt, a tíz legjobb versenyző dupla pontszámmal számító döntő futamán a végső győzelemhez szükséges három helyre megelőzte a 2017-ben és 2018-ban is világbajnok ciprusi Pavlosz Kontideszt.

Magát az éremfutamot bátyja, Vadnai Benjamin nyerte, aki így végeredményben a 9. helyre jött fel. Benji a selejtezők során is nyert egy futamot.

Laser Standard osztályban a genovai Világkupa-versenyen 45 nemzet 111 hajója vett részt. Mindvégig gyenge szél fújt, így a selejtezők után az aranysoportnak csak egyetlen futamot sikerült rendezni a Medal Race előtt.

A Vadnai testvérek 2009 és 2017 között ketten együtt összesen 26 alkalommal végeztek dobogós helyen korosztályos világ- és Európa-bajnokságokon. Ezek között 8 világbajnoki és 4 Európa-bajnoki cím volt. Benjamin kvalifikációt szerzett a riói olimpiára, ahol az egyik legfiatalabb versenyzőként a 33. helyen végezve rengeteget tanult.

Azóta is együtt, az edzéseken és a versenyeken egymást hajtvá lépkednek előrébb a nemzetközi mezőnyben a legnépesebb olimpiai hajóosztályban, a Laser Standardban. Tavaly az aarhusi világbajnok-

A Vadnai testvérek 2009 és 2017 között összesen 26 alkalommal végeztek dobogós helyen korosztályos világ- és Európa-bajnokságokon. A felső képen Benjamin, az alsó Jonatán a Világkupa-sorozat genovai versenyén

ságon még nem szereztek indulási jogot a tokiói olimpiára, ahová most a férfi hajóosztályokban kisebb létszámúra szabott mezőnyök miatt sokkal nehezebb kvalifikálni, mint négy évvel ezelőtt.

Tokióban 35 nemzet laserese indulhat a riói 46-hoz képest. Az indulási jogot a Vadnai testvéreknek az idei világbajnokságon kell elérniük. Remélhetőleg sikerül, hiszen egyre előrébb járnak a nemzetközi mezőnyben.

Meghatározó versenyzők voltak a korosztályos világversenyeken, és most már a felnőtt mezőnyben is számolni kell velük lehetséges győztesként.

BFN

Biztos negyedikek a kézisek

A füredi kéziseknek a bajnokság negyedik helyéhez, feltétlenül szükségük volt arra a két pontra, amit az Eger ellen szerzett a csapat május 11-én. Az első félidő közepéig még tartották magukat a vendégek, azután szép lassan egyértelműen vezetni kezdtek a fürediek. A második félidő egyértelműen a BKSE-é volt. Bár még hátravan egy találkozót, a füredi csapat negyedik helye már biztos a bajnokságban BFN

Fotó: Szente Benjámín

Fehérorosz átlövőt igazolt a Balatonfüred

Aliaksei Shynkel két évre írt alá Füredre. A 25 esztendő. jobbkezes lövő az ukrán BL-szereplő Motor Zaporozhyéből érkezik, ahol két szezonot töltött, előtte az SKA Minsk játékosaként.

Mint köztudott, Balatonfüredről a szezon végén egyaránt eligazol a brazil jobbkezes lövő, Da Silva Ferreira Uelington és a jobbkezes orosz irányító, Yuri Semenov, míg Zdolik Bence a műtétje után lábadozik. Így Shynkel leigazolásával a bal oldalát szeretné erősíteni a jövőre is az EHF Kupában induló balatoni együttes.

Kiváló horvát beállósunk, Petar Topic 2020-ban lejárt szerződését két évvel meghosszabbította az egyesület és a sportoló. Az új szerződés 2022. júniusig tart. **BFN**

Fölényes győzelem

A középmezőnyhöz tartozó Komló együttese látogatott Balatonfüredre a május 3-i hétvégi bajnoki fordulón. A BKSE már az első félidőben megnyugtató előnyt szerzett, majd az egyre fáradó vendégeknek esélyt sem hagyva 11 góllal nyerte a találkozót BFN

A Koloska Senior Néptáncegyüttes

várja a néptánc iránt érdeklődő hölgyek, urak és házaspárok jelentkezését, korhatár és előképzettség nélkül is!

Foglalkozások: hétfőnként 18.00 órától 21.00 óráig az Arácsi Népházban (8230-Balatonfüred, Lóczy Lajos u. 62.)

Csoportvezetők:

Jakab Tünde és Kovács Krisztián (Kiki)
+36 (70) 613-4023

Információ:

www.kultura.balatonfured.hu, info@furedkult.hu,
www.furedkult.hu +36 (87) 788-456

tourinform

Nyárköszöntő hangverseny

Időpont:
2019. június 1. 17 óra
helyszín: Arácsi Népház

Fellépő kórusok:

Lajtha László Vegyeskar,
Mosonmagyaróvár
vezényel: Wenczelné Csiki Ilona

Balatonfüred Város Vegyeskara
vezényel: Zemenné Horváth Orsolya

Szeretettel várjuk!
A belépés díjtalan.

FELHÍVÁS

Rendvédelmi pályát népszerűsítő tábor hátrányos helyzetű fiatalok számára

A Belügyminisztérium **rendvédelmi pályát népszerűsítő tábort** szervez azoknak a hátrányos helyzetű fiataloknak, akik érdeklődnek a rendvédelmi hivatás (rendőrség, katasztrófavédelem, büntetés-végrehajtás) iránt.

A tábor időtartama: 2019. július 14-től július 19-ig

Helyszíne: Remeteszőlős, Adyigeti Rendészeti Szakgimnázium

A résztvevők áttekintést kapnak a rendvédelmi szervek munkájáról, a felvételi követelményekről. **A tábor a résztvevők számára térítésmentes.**

A jelentkezés elfogadásáról értesítést küldünk, mellékelve a részletes programot.

Olyan fiatalok jelentkezését várjuk, akik:

- 2019 szeptemberében kezdik meg gimnáziumban vagy szakközépiskolában a 11. vagy a 12. tanulmányi évfolyamot, vagy
- érettségivel rendelkeznek, de még nem töltötték be a 21. életévüket

Beküldendő:

1. önéletrajz
2. a 10., 11. vagy 12. évfolyam év végi lezárt bizonyítvány másolata (az idén érettségiző esetén félévi bizonyítvány) vagy
3. az érettségi bizonyítvány másolata, ha már érettségizett
4. tanuló esetén támogató nyilatkozat az osztályfőnöktől vagy az iskolaigazgatótól
5. már érettségizettek esetén támogató nyilatkozat a település jegyzőjétől
6. határozat a hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról

A jelentkezés elbírálása során előnyt élvez:

- kimagasló tanulmányi és/vagy sportteljesítmény
- rendészeti fakultációs tanulmányok
- közösségi életben aktivitás

Jelentkezési határidő: 2019. június 15.

**Cím: Belügyminisztérium Civilkapcsolati és Ügyfélszolgálati Osztály
1903 Budapest, Pf. 314. (e-mail: ugyfelszolgalat@bm.gov.hu)**

További információ kérhető: +36-1-441-1601
+36-1-441-1768
+36-1-441-1364

BELÜGYMINISZTERIUM

ALLERGIA SZEZON TÜSSZÜGÉS, ORRFOLYÁS, ORRDUGULÁS, FULLADÁS NÉLKÜL

MIÉRT KELLENE FÁRADTAN, ELDUGULT ORRAL ÉBREDNIE MINDEN REGGEL? LÉTEZIK ERRE EGY JÓ MEGOLDÁS ÉS MELLÉKESEN, MELLÉKHATÁS MENTESEN.

"BEÜLTETÉSES AKUPUNKTÚRA" KEZELÉS BALATONFÜREDEN!

AMENNYIBEN AZ ALLERGIA SZEZON ELŐTT KEZDJÜK A KEZELÉST, AKKOR MEGÚSZHATJUK A KÍNZÓ TÜNETEK MEGJELENÉSÉT. A "BEÜLTETÉSES AKUPUNKTÚRA" GYORS ÉS HATÉKONY MÓDSZER A GYÓGYULÁSRA. A HÁROM HETENKÉNT ALKALMAZOTT FONÁL BEÜLTETÉSES AKUPUNKTÚRÁS KEZELÉSEL NEM KELL SZENVEDNIE A GYÓGYSZEREK MELLÉKHATÁSAITÓL. KÉT-HÁROM KEZELÉS ELÉG LEHET EGY SZEZONBAN A PANASZMENTESSÉG ELÉRÉSÉHEZ.

**ALUDJA KI MAGÁT, A POLLEN SZEZON IDEJÉN IS,
NE TÜSSZÖGJÖN, NE FULLADJON!**

**BEJELENTKEZÉS
IDŐPONT EGYEZTETÉSEL.
MEDIFLY ORVOSI CENTRUM
30 / 498 - 3319
DR. BALÁZS MÁRIA
BALATONFÜRED,
CSOKONAI UTCA 10.**